

Albert Svendsen.

DANSKE RETSKRIVNINGSOVELSER

til Brug i

Latinskoler, Realskoler og højere Borgerskoler.

(Retskrivningen er i Overensstemmelse med
de ved minist. Cirk. af 7de Juni 1889 paabudte Regler.)

HELSINGØR.

JENS MØLLERS FORLAG.

TH. SØRENSENS BOGTRYKKERI.

1890.

»Pædagogens Hovedopgave er at forebygge, ikke at rette.«

Det indrømmes vel nu om Stunder af de fleste Dansk lærere, at Undervisningen i vort Modersmaals Ret-skrivning bør følge de samme Hovedregler, som gælde for al anden Undervisning, og i Overensstemmelse hermed bør gaa ud paa at fremstille de Fænomener, man vil gøre Discip-len bekendt med, saa klart og simpelt som muligt og samtidigt holde alle fejlagtige Former borte fra Discip-lens Bevidsthed, og man bør forebygge Fejltagelserne hellere end rette dem. Dette kan naas ved, at man bruger metodisk ordnede Staveøvelser, og kan formentlig kun naas ad denne Vej:

Enkelte Dansk lærere nære vel en saa stærk Mistillid til »Diktatskrivningen«, at de mene, den baade kan og bør undværes, og det indvendes da blandt andet, at Diktat-skrivningen er »aandløs«, fordi den udelukkende beskæftiger sig med Formen, det rent ydre, medens Indholdet af det skrevne ingen Rolle spiller, i hvert Fald kun en underordnet. Det ses imidlertid ikke let, hvorledes man skulde kunne lære at stave uden at beskæftige sig med Ordnes Form; Ordformerne ere og maa være Genstand for Danskundervis-ningen, hvad enten man søger at indprente dem gennem Diktatskrivning og Udenadsstavning eller at indsmugle dem gennem Afskrivningsøvelser og Genfortællingsstile; Forskellen turde væsentligst være den, at den første Frem-gangsmaade kan blive planmæssig ordnet, medens den sidste aldrig bliver det. Og naar Diktatskrivningens Modstandere ynde at tale om »Formalisme«, turde der være Grund til at minde om, at et Arbejde med Former ikke nødvendigvis

er Formalisme; Diktatskrivningens Venner kunne med Rette sige: »Netop fordi vi ville Formalisme, netop derfor er det ikke Formalisme».

En anden Sag er det, at hvis man ved Diktatskrivningen ved Siden af Hensynet til Formen kan tage noget Hensyn til Indholdet, da gør man sikkert Eleverne og derved Sagen en Tjeneste dermed. Det er denne Opfattelse, der har fremkaldt den Samling af Retskrivningsøvelser (til Brug ved Diktatskrivning og Udenadsstævning), som jeg herved forelægger ærede Kolleger i Danskundervisningens Tjeneste til velvillig Bedømmelse.

Et Eksempel vil bedst belyse den Maade, hvorpaa jeg har søgt at forene de to Hensyn:

Man vil lære Disciplene Reglerne for Hærdelsen af v til f og af d til t. Dertil maa man bruge Eksempler, som ere dannede eller samlede i dette Öjemed — det maa i hvert Fald sikkert kaldes daarlig Økonomi at vente, til saadanne Eksempler frembyde sig »af sig selv» ved Af-skrivningsøvelserne eller Genfortællingsstillingerne, som det da i det hele kun er slet Pædagogik at lade Tilfældet bestemme Undervisningens Gang og Indhold. Altsaa: man danner Eksemplerne eller søger dem i »Retskrivningsbogen» og lader Eleverne stave, skrive og lære:

- I. »Han skriver en daarlig Skrift»; »Manden driver med en Drift Stude»; o. s. v.
- II. »Skytten skyder»; »Drengen lytter til den underlige Lyd»; o. s. v.

Saa er Sagen klar; Fænomenet er fremstillet i sin Simpelhed, og Eleverne lære: »skrive, Skrift; drive, Drift; o. s. v. — skyde, Skytte; Lyd, lytte; o. s. v.» Det er dette, der naas ved Brugen af metodisk ordnede Staveøvelser.

Og dog vilde jeg ikke bruge disse Eksempler, der ere

mig for »lavede» og som Følge deraf for indholdslose; jeg vilde søge at give dem lidt mere Indhold, t. Eks. saaledes:

- I. »Selv man tyder, hvad man skriver;
selv vi kende, hvad os driver;
— alle tyde ej vor Skrift;
alle se ej Hjertets Drift.»
- II. »En god Skytte kan ogsaa skyde et daarligt Skud.»
»Lyttemand lytter til hver en Lyd,
skaber sig selv saa ringe Fryd.»

Hvad jeg mener at naa herved, er dette: Fænomenet er fremstillet lige saa simpelt som i de forrige Eksempler, og desuden har jeg den Fordel ved Samtale med Eleverne om Indholdet at kunne fange deres Interesse for Ordene, og jeg kan med Lethed faa Eleverne til at huske Eksemplet

Det er dette dobbelte Hensyn, Hensynet til Formen og Hensynet til Indholdet, der helt igennem har været bestemmende for mig ved Valget af Eksempler. Jeg har stræbt at samle og gruppere alle de Fænomener, der efter mit Skøn maa være Genstand for Diktatskrivningen, og jeg har søgt at give ethvert Eksempel et Indhold, som kunde gøre Arbejdet livligere og lettere; derfor ere omtrent alle de Eksempler, der ikke ere Repetitionsøvelser, Ordsprog eller Vers. Særligt har jeg foretrukket Vers, da jeg har tænkt mig, at det kunde være en gavnlig Øvelse for Disciplene af og til i Dansktimerne at nedskrive saadanne Vers efter Hukommelsen; Læreren vil desuden derved have et sikkert Middel til at holde Disciplene til at forberede sig til Stiltimerne, et Middel, som forhaabentlig vil blive paaskönnet af enhver Dansklærer, som ved, at en nøjagtig Gennemgang (för Nedskrivningen) og en omhyggelig Forberedelse fra Disciplenes Side ere fuldt saa nødvendige Forudsætninger for et godt Resultat ved Diktatskrivningen som ved ethvert andet Undervisningsfag.

Om Grupperingen af Stoffet maa det være mig tilladt ogsaa at sige et Par Ord: Den vil selvfølgelig ikke tilfredsstille alle; men jeg haaber, man vil finde den vedføjede Indholdsfortegnelse saa vejledende, at enhver Lærer med Lethed vil kunne finde netop de Øvelser, der til hver given Tid maatte være Brug for. En Omgruppering vil da formentlig være saare let at foretage, og den vil lettes end yderligere af det rigelige Repetitionsstof, Bogen indeholder. Enkelte Eksempler (saaledes Nr. 21) ere — hvad enhver kyndig Lærer let vil se — ikke bestemte til at indøves paa det Sted, hvor de findes; det er udelukkende Hensynet til Oversigten, der har bestemt deres Plads.

Endnu maa jeg tilføje et Par Ord om Digternavnene. Naar de ere anbragte under de paagældende Stykker og ikke i en særlig Indholdsfortegnelse, da har dette sin Grund i, at jeg formoder, mangan Dansklerer vil sætte Pris paa derved at faa Lejlighed til at lære sine Disciple at stave Navne som: Bødcher, Hauch, Heiberg, Ingemann, Richardt, Winther, Oehlenschläger o. adsk. a.

Følgende Afvigelser fra den ministerielle Retskrivning bedes rettede:

Side 14, Linie 5 f. n. staar »altfor« i St. f. »alt for«; S. 24, L. 12 f. n. »en Gang« i St. f. »engang«; S. 33, L. 10 f. n. »der inde« i St. f. »derinde«; S. 35, L. 1 f. o. »uden Lands« i St. f. »udenlands«.

Helsingør, d. 17de Marts 1890.

Albert Svendsen.

Indholdsfortegnelse.

Stavelsedeling; stort Bogstav	Stk. 1— 9.																
aj, ej, öj — mig, dig, sig	- 10—13.																
eg = ej	- 14.																
ög = öj	- 15.																
Konsonantfordobling	<table> <tbody> <tr> <td>Blandede Øvelser .....</td> <td>- 16—18.</td> </tr> <tr> <td>i Substantiver .....</td> <td>- 19.</td> </tr> <tr> <td>i Verber .....</td> <td>- 20.</td> </tr> <tr> <td>i Adjektiver .....</td> <td>- 21.</td> </tr> </tbody> </table>	Blandede Øvelser	- 16—18.	i Substantiver	- 19.	i Verber	- 20.	i Adjektiver	- 21.								
		Blandede Øvelser	- 16—18.														
		i Substantiver	- 19.														
		i Verber	- 20.														
i Adjektiver	- 21.																
	Blandede Øvelser	- 22.															
Vokalfordobling.	Dobbelt e	- 23—24.															
	Dobbelt i	- 25.															
Verbernes Pluralisformer	- 26—27.																
Repetitionøvelser	- 28—29.																
ej = æ	- 30.																
Lukket og aabent g; »stumt« g; gg; g = k .	- 31—33.																
Stumt d	<table> <tbody> <tr> <td>efter n .....</td> <td>- 34.</td> </tr> <tr> <td>i Adjektivernes Neutrumsform .....</td> <td>- 35.</td> </tr> <tr> <td>efter l .....</td> <td>- 36.</td> </tr> <tr> <td>Blandede Øvelser .....</td> <td>- 37—39.</td> </tr> <tr> <td>i Perfekt. Particip. ....</td> <td>- 40.</td> </tr> <tr> <td>Blandede Øvelser .....</td> <td>- 41.</td> </tr> <tr> <td>i Præsens Particip. ....</td> <td>- 42—43.</td> </tr> <tr> <td>Blandede Øvelser .....</td> <td>- 44—45.</td> </tr> </tbody> </table>	efter n	- 34.	i Adjektivernes Neutrumsform	- 35.	efter l	- 36.	Blandede Øvelser	- 37—39.	i Perfekt. Particip.	- 40.	Blandede Øvelser	- 41.	i Præsens Particip.	- 42—43.	Blandede Øvelser	- 44—45.
		efter n	- 34.														
		i Adjektivernes Neutrumsform	- 35.														
		efter l	- 36.														
		Blandede Øvelser	- 37—39.														
		i Perfekt. Particip.	- 40.														
		Blandede Øvelser	- 41.														
		i Præsens Particip.	- 42—43.														
Blandede Øvelser	- 44—45.																
	ville, vilde; kunne, kunde; skulle, skulde	- 46—48.															
	Blandede Øvelser	- 49.															

ds, ss	Stk.	50.
Stumt h {	foran j	- 51—52.
	foran v	- 53—55.
	Blandede Øvelser	- 56—58.
Repetitionøvelser	-	59.
e = i; e = æ	-	60—66.
i = e	-	67—69.
u = o	-	70—73.
o = aa	-	74—80.
y = ø	-	81—86.
Repetitionøvelser	-	87—88.
je-ie	-	89—91.
b = v	-	92.
b = p	-	93—94.
Hærdelse af {	v	- 95.
	d	- 96.
	b	- 97.
an-, van-, ind-, und-	-	98—99.
Repetitionøvelser	-	100—102.
Afsluttende Øvelser	-	103—113.

I. **D**en lille Ole med Paraplyen,
ham kende alle Smaafolk i Byen;
hver lille Pige, hver lille Dreng
han genner skælmsk i sin lille Seng.

Dog vil han først Paraplyen brede
og Uskylds Hygge om Lejet sprede,
saa vil i Drømme den lille Fyr
fortælle dejlige Æventyr.

Han dem fortæller om Stjerner klare,
om Himlens hellige Engleskare
og om den yndige, milde Fe,
som alle Börn vil saa gerne se.

Og har om Dagen de artig været
og kærlig Fader og Moder æret,
da kan saa glade til Sengs de gaa
og drømme sødt om Guds Engle smaa.

r. c.

2. En lille Nisse rejste
med Ekstrapost fra Land til Land;
hans Agt det var at hilse
paa Verdens største Mand.

Han kom til Stormogulen
og der, hvor Kæmpekaalen gror,
men mellem alle Kæmper
ham tyktes ing-en stor.

Saa gik han ned til Havet
og stirred i det klare Vand.
Han smilte; thi nu havde
han set den største Mand.

Gerson.

3. Surr, surr, surr, lille Bi, omkring!
Frygt ej for de vilde Dreng-e,
flyv kun ud i Skov og Eng-e!
Surr, surr, surr, surr i lystig Ring!

Surr, surr, surr, lille Bi, omkring!
Sid i Blomsten som en Dronning,
sug den søde, søde Honning!
Surr, surr, surr, surr i lystig Ring!

Surr, surr, surr, lille Bi, omkring!
Flyv saa med dit rige Bytte
hjem til Cellen i din Hytte.
Surr, surr, surr, surr i lystig Ring!

4. Sa-ve, sa-ve Brænde!
Vi er raske Svende!
Du til dig og jeg til mig,
hver maa trække rask til sig.
Saadan skal det være!

Save, save Brænde!
I Aften faar det Ende,
i Morgen er det Helligdag,
saa hæng-er Sav-en paa sin Knag;
saa gaa vi i Kirke!

5. Höjt fra Træets grønne Top straalere Juleglansen;
Spillemand, spil lystigt op, nu begynder Dansen!
Læg nu smukt din Haand i min,
ikke rör ved den Rosin!
Först maa Træet vises, siden skal det spises!

Se, Börnlil, nu gaar det godt; I forstaa at trave!
Lad den lille Sine blot faa sin Julegave.
Løs kun selv det røde Baand!
Hvor du ryster paa din Haand!
Naar du strammer Garnet, kvæler du jo Barnet!

Peter har den Gren saa kær, hvorpaa Trommen
hæng-er;
hver Gang han den kommer nær, vil han ikke
læng-er.

Hvad du ønsker, skal du faa,
naar jeg blot tør stole paa,
at du ej vil tromme, för min Sang er omme.

Anna, hun har ing-en Ro, för hun faar sin Pakke:
Fire Alen Merino til en Vinterfrakke.

Barn! du bliver snart for dyr;
men da du saa proPERT syr,
spare vi det atter. Ikke sandt, min Datter?

Denne Fane, ny og god, giver jeg til Hendrik;
du er stærk, og du har Mod, du skal være Fændrik!

Hvor han sving-er Fanen kækt!

Börn! I skyldte ham Respekt!

Vid, det er en Ære, Danebrog at bære!

O, hvor den er blød og rar, sikken dejlig Hue;
den skal sikre Bedstefar imod Frost og Snue.

Lotte, hun kan være stolt;
tænk jer, hun har Garnet holdt!

Det kan Hanne ikke; hun kan bare strikke.

Börn, nu er jeg bleven træt, og I faa ej mere;
Moder er i Køkkenet, nu skal hun traktere.

Derfor faar hun denne Pung;
løft engang, hvor den er tung!

Julen varer læng-e, koster mang-e Peng-e.

P. Faber.

6. Rosen blusser alt i Danas Have,
lifligt fløjter vist den sorte Stær,
Bier deres brune Nektar lave,
Hingsten græsser stolt paa Fædres Grave,
Dreng-en plukker af de røde Bær.

Her imellem Havets dybe Kløfter
gives aldrig Vaar og Sommerpragt.
Hvalen, kold og dum, ved Skibet snøfter,
tavse Fugl de brede Ving-er løfter
med sit Bytte fra den vaade Jagt.

Mine Venner i den danske Sommer,
mindes I den vidtforrejste Mand,
som saa langt fra Danas favre Blommer,
her, hvor Sydens Blæst paa Sejlet trommer,
flakker fra sit elskte Fødeland?

Udi Øst og Vest, og hvor jeg van-ker,
drømmer jeg om jer ved Danmarks Sund.
Selv iblandt Constantias fulde Ran-ker
mindes jeg med længselsfulde Tan-ker
Løvet i Charlottes Bøgelund.

Brudestykke af »Glæde over Danmark«. Poul Møller.

7. En Spurveung-e, en nøgen en,
med store Öjne og lang-e Ben,
faldt ned fra Taget. Den lille Dreng
af Uld den redte saa blød en Seng;

han madede den med Gryn paa Tung-en,
og større og større blev Spurveung-en.

Og da den saa fik Fjer paa sin Krop,
da bygged den ude i Træets Top.

Den frygtede ikke sin lille Ven,
men flagrede kærligt til ham hen.

Hver Aften, naar han kom hjem fra Skolen,
den kvidred sin Tak til ham i Solén.

H. V. Kaalund.

8. Skaden flagrer i Gaarden ind:

»Ej se, hvilket dejligt Aaleskind!«

Grisen giver sig til at rende —

de snapped af Skindet hver sin Ende.

»Tyv«, gryntede Grisen, »lad Skindet ligge!«

Saa stode de der nogle Øjeblikke.

Grisen rusked, og Skaden haled,

mens alle Kyllingerne lystigt galed.

Det gik paa langs, det gik i Ring,

Skaden den gjorde de vældigste Spring;

saa bleve de ved at slide og rykke,

til hver af Skindet beholdt sit Stykke.

H. V. Kaalund.

9. Jublende sving-e Soldaterne ind i den
erobrede By; de syng-e de gamle Sang-e om »de
tapre Dreng-e«, som ville kæmpe for »Danmark,

dejligst Vang og Væng-e«, og de udbryde i
rung-ende, læng-e vedvarende Hurraraab, da en
Officer bring-ér Melding-en om, at Kong-en kan
ventes til Hæren i de første Dage.

Det er ikke unge Tropper, det ser man let;
mange Gange have de været i Ilden, og der er
ingen af dem, uden at han kan fortælle om kære
Venner, Kammerater og Slægtninge, som han har
set bringe deres Liv som Offer for den Sag, de
alle kæmpe for. Men alle saadanne tunge Tanker
trænges tilbage i dette Øjeblik; fra hver Tunge
flyve glade, vingede Ord, og rungende Hurraraab
fylde Luften.

Kort efter Indrykningen bringes Mandskabet
i Kvarter; de trænge alle til Ro; det er mange
Uger siden, at de sidst saa ordentlige Senge.
Paa Marker og Enge have de af og til kunnet
slænge sig et Par Timers Tid — nu længes de
alle efter Sengen. — — — — —

Næste Dag, lige i Dagningen, bringer Klokke-
ringningen Bud om, at det sidste tunge Farvel
skal siges til de mange, som betalte Gaarsdagens
Sejr med deres Liv. Om den store Fællesgrav,
hvor unge og gamle nu skulle hvile Side om
Side, trænge Soldaterne sig tæt sammen. Dyb
Alvor tynger Sindene — mangen kær Ven bringes
her til Hvile, og desuden paatvinger den Tanke
sig enhver: »Hvor længe varer det, før Klok-

kerne ringe over dig?« Derfor hænger i mangt et Öje en Taare, som kun med stor Anstrengelse tvinges tilbage. — — — — — Klokkeklangen lyder, en Salve runger over Graven, og Præsten bringer det sidste Farvel, hvorefter Skaren spredes for næste Dag at fortsætte sin dødbringende Gerning.

10. En Kokosnød
paa Havet flød,
omtumlet vildt af Voven.
Paa Asiens Kyst
en Storm i Høst
den rev fra Kokosskoven.
- »Ak«, klaged den,
»hvor skal jeg hen?
Hvi blev min Kerne
moden?
Blandt Hval og Haj
jeg kan jo ej
i Dybet fæste Roden.«
- Brudstykke. — H. V. Kaalund.

11. Agnete, hun ganger for Havmand at staa:
»Og maa jeg mig udi Kirken gaa?«
- »Ja, gerne maa du til Kirken gaa,
naar du kommer hjem igen til Börnene smaa.
- Men naar du kommer i Kirken ind,
maa du ej gaa i kær Moders Stol din.
- Naar Præsten han nævner den Høje,
da maa du dig ikke nedböje.«

Men der hun kom i Kirken ind,
da gik hun ind i kær Moders Stol sin.

Da Præsten han nævned den Høje,
hun monne sig dybt nedböje.

Kæmpevise, Brudstykke.

12. Fædreland!
Ved den bølgende Strand
i den majgrønne Lund,
ved det dejlige Sund,
af de syngende Vover omskyllet,
ligger bleg du i Sorgen indhyllet;
dog for dig er det bedste tilbage,
thi end lever den Gamle af Dage.

N. F. S. Grundtvig.

13. Vi har en lille Snekke,
kun kort fra Stævn til Spejl;
lav er den oven Dække
og lappede dens Sejl.
- — — — —
- Se, Friheds Vimpel vajer
fra Toppen, lys og ren!
Den fører os til Sejer,
naar alle staa som een.
Lad Klogskabs Fyr os pejle
og følge Sandheds Naal,
og Danmarks Skib skal sejle
med Ære til sit Maal!

C. Ploug.

14. Den, der rører ved Beg, han smører sig.
 Beg og Tjære er Baadsmands Ære.
 Enhver maa bære sin egen Sæk til Mølle.
 Ingen smitter sine Fingre paa eget Arbejde.
 Vore egne Hunde skulle gnave vore egne Ben.
 Leg gör liden Læsning.
 Den, der vil være med i Legen, faar ogsaa tage
 noget af Stegen.
 Det er et daarligt Tegn, at den syge mener sig
 at være sund.
 Naar det regner paa Præsten, drypper det paa
 Degnen.
 Den, der gör Regning uden Vært, maa regne to
 Gange.
 »For meget er for meget«, sagde Peter Bruun;
 han fik Prygl baade hjemme og i Skolen.

15. Gammelt Øg har ogsaa været Føl.
 Der er 24 Timer i ethvert Dögn, og dog ere
 ikke alle Dögn lige lange.
 Store Eder, store Lögne.
 Naar Lögn og Sandhed mødes, da har Lögnen
 tabt.
 Den Nögle, som tit bruges, ruster ikke.
 Af Ögle kommer der Ögleunger.

- Der gaar sjældent Røg af en Brand, uden der er
 Ild i den.
 Høg flyver aldrig saa höjt i Luften, den søger jo
 sit Bytte paa Jorden.
 Viben kommer, og Storken kommer; ej er det
 Sommer, för Gøgen kommer.
 Som Løget er, saa bliver Liljen.
16. En lille, vanskabt, löjlerig Ting
 blandt Kyllingeflokken tripped omkring.
 Den var tilovers, den peb og klynked,
 og alle, som saa den, Staklen ynkede.
 Kun Hönsemoderen rørte det ej,
 hun skrukke og kagled: Pak sig sin Vej!
 Forstødt af sin Slægt, det fattige Kræ
 i Stalden søgte et Fristed og Læ;
 der fik den Lov til at bygge og bo
 i Krybben hos den godmodige Ko.
 Dens kæreste Plads var paa Koens Ryg,
 der jaged den bort baade Fluer og Myg.
- H. V. Kaalund.
17. »Rotte, du Tyv, hvor kunde du flytte
 Æggene bort fra mit Fad, min Bøtte,
 uden du eet i Stykker slog?«
 Rotten, den sad i sin lune Krog,
 slikkede sig polisk om Munden,
 tænkte: »Ja, bi til Skumringsstunden!«

Da det saa lakkede hen mod Nat,
 Rotterne toge paa Værket fat:
 En af de gamle paa Ryggen laa,
 Ægget han holdt med Poterne paa;
 Rotter var Heste, og Halen var Stangen,
 saa kørte et Æg de bort ad Gangen.

H. V. Kaalund.

18. Der oppe bag den høje Allè
 man kan den prægtige Herregaard se,
 der holdes Baller og rige Fester,
 der komme og gaa de pyntede Gæster.
 Men nede gennem Allèen gaar
 den fattige Pog med sin Husbonds Faar.
- Han fløjter og tænker paa ingen Ting. —
 Dog sælsomt vender sig Lykken omkring;
 den Dreng blev med Tiden en Herremand.
 Ej skammed han sig ved sin fattige Stand,
 men hængte højt i sin Sal til Skue
 sine Træsko med samt sin røde Hue.

H. V. Kaalund.

19. Med gode Ord kan man lede Narren, som man vil.
 Narre have Narrefærd.
 Natten er ej hver Mands Ven.
 Gamle Skatter ere gode, nye Skatter ere slette
 Tag ikke Hatten af, før du ser Manden!
 »Nu have vi Spillet gaaende«, sagde Fanden;
 han tog Liremanden paa Nakken.

Skinnet bedrager.
 Skægget og Kappen gøre ingen Magister.
 Vil man have Æggekegler, maa man slaa Æg i
 Stykker.

Dommeren dømmer ikke, men Loven.
 Fattig Mand har koldt Køkken.
 Mange Kokke fordærve Suppen.
 Store Drikke, liden Lykke og lang Morgensövn
 gøre snart fattig.
 Det er en taabelig Rytter, som glemmer sine
 Sporer hjemme, og en Skipper sit Anker.
 Paa megen Latter kendes Daaren.
 Kan du løbe fra din egen Skygge, vil du kunne
 høre Græsset gro.
 Lykke har mange Venner, Ulykke ingen.

20. Man maa tit lide Uret og takke til.
 Bedre er at bukke Hovedet end at støde Panden.
 Hvor man hugger, der falder der Spaaner.
 Man faar at bygge med de Stene, man har.
 Hvor man lægger en Tønde Rug, kan man ikke
 lægge en Tønde Havre.
 Bedre at ligge med en god Samvittighed paa
 bare Straa end med en ond i en Silkeseng.
 Hvad man i Ungdommen nemmer, man ej i
 Alderdommen glemmer.

Den, der gemmer til Natten, gemmer til Katten.
 »Komme de, saa komme de ikke; og komme de
 ikke, saa komme de nok«, sagde Manden;
 han saaede Ærter og saa efter Fuglene.

Ingen spotte Armod eller Alderdom!

Det nytter intet at hænge Perler om Soens Hals.

Den bliver sjælden rig, der tit flytter.

Naar to trættes, ler den tredje.

Mangen snakker en anden ned fra Bænken og
 sætter sig selv paa den.

Den, der sidder godt, flytter sig ikke gerne.

Godt at spille, naar man ej skal sætte op.

Kan du ikke lette Stenen, da lad den ligge.

21. Den, der har drukket det tynde, skal ogsaa
 drikke det tykke.

Tykke Heste gøre tynd Bonde.

Skindet er ikke tykkere paa mig end paa dig.

Lykken staar den kække bi.

Altfor kække: største Gække.

Jo kækkere Mand, jo mindre af Ord.

Den tomme Tiggerpose er den tungeste.

Tomme Tønder buldre mest.

Jo tommere Aks, des strunkere Straa.

22. Stodderpose bliver aldrig fyldt.

Af Sladder kommer intet Gavn, men megen Skade.
 Døv Saks giver skævmundet Skrædder.

Det er lettere at tage en Sten fra Jorden end en
 Stjerne fra Himmelen.

I Morland ere de sorte de smukkeste.

Katten slikker Bøtten for Mælkens Skyld.

Alle ville længe leve; ingen vil dog gammel hedde.

Gerrig vil leve fattig for at dø rig.

Ikke alle kunne Gammen skønne.

23. Det skal være en daarlig Høne, som ikke kan
 skrabe til een Kylling.

Een imod een, og to imod Fanden.

Een Fugl i Haanden er bedre end ti i Luften.

Een Kæphest koster mere end to Køreheste.

»Alle paa Rad!« sagde Kællingen; hun havde
 kun een Gaas — og det var endda en Gase.

Eet skabet Faar kan fordærve en hel Flok.

Eet i Dag er mere værd end to i Morgen.

Eet Bygkorn kan tyngte en Hest til Jorden.

Et Bygkorn kan tyngte en Hest til Jorden.

24. Vil det ej een Gang, saa vil det en anden Gang.

Eet Solglimt giver mere Græs end ti Hagelbyger.

Havde alle eet Hoved, da havde man kun een
 Hat behov.

Man kan drage paa een Line og dog hver ved
sin Ende.

Bedre er een Ko med Ro end syv med Uro.

Det er bedre at være ene Barn end ene Hest.

Man er ikke ene, om man end er ene.

25. Selvviis bliver aldrig viis.

Ingen er saa viis, at han jo behøver Raad og
Advarsel.

Viis Mand regerer Lykken.

At ville være viis over for alle er at være uviis.

Den, som er viis i det første, er to Gange viis.

Den er viis, som ej lider for meget paa sin
Visdom.

De vise maa forbedre det, som Narre fordærve.

At spørge en viis er halv Visdom.

Den forser sig, som er visere end viis.

Hellere en viis Nar end en naragtig Vismand.

26. Naar eet Hjul i Uret staar stille, da staa de alle.

Naar eet Faar løber til Vands, da løbe de alle.

Naar een Hund tuder, da tude de alle.

Naar een Ko bisser, da bisse de alle.

Det sidste Baand binder Læsset.

Gyldne Kæder binde haardere end de af Jærn.

Dum Hund bider værst.

De bide ikke alle, som vise Tænder.

Mangen kommer til Gilde som et Menneske og
gaar hjem som et Bæst.

Mange komme til Gilde som Mennesker og gaa
hjem som Bæster.

Den kommer ikke langt, som altid vil igennem
med Hovedet.

De komme ikke langt, som altid ville igennem
med Hovedet.

»Saa könne vare vi, da vi vare smaa«, sagde
Kammerjunkeren, da han saa de smaa
Grise.

27. Onkel Peter skrev til os i Fjor, at vi godt kunde være hos ham i Sommerferien. Vi skrev straks tilbage, at han var en rar Onkel, og at vi nok skulde komme. Vi vare saa hos ham hele Ferien og morede os udmærket. — Onkel Peter bor ude paa Landet og har en stor Gaard med en dejlig Have til. Fader og Moder bo jo i Byen og have ingen Have, saa det kan nok være, at det var Løjer for os Drengene at komme ud paa Landet og tumle os. Vi vare da ogsaa i Haven og paa Marken omtrent hele Dagen; men

een Dag blev det Regnvejr, saa vi bleve nødte til at blive inden Døre; saa legede vi ude i den store Lade.

Naar jeg bliver stor, vil jeg ogsaa bo paa Landet og have en stor Gaard. Det samme siger min Broder Fritz; men Fader og Moder sige, at de tro nok, vi faa andre Tanker, naar vi først blive store. Det tror jeg nu ikke, jeg faar.

28. :: Den Gang jeg drog af Sted, ::
 min Pige vilde med,
 ja, min Pige vilde med.
 Det kan du ej, min Ven,
 jeg gaar i Krigen hen,
 og hvis jeg ikke falder, kommer jeg nok hjem
 igen.

Ja, var der ingen Fare, saa blev jeg her hos dig;
 men alle Danmarks Piger, de stole nu paa mig.
 Og derfor vil jeg slaas som tapper Landsoldat.

Hurra, Hurra, Hurra!

:: Min Fader og min Mo'r, ::
 de sagde disse Ord,
 ja, de sagde disse Ord:
 Naar de, vi stole paa,
 i Krigen monne gaa,
 hvem skal saa pløje Markerne, og hvem skal
 Græsset slaa? —

Ja, det er netop derfor, vi alle maa af Sted,
 for ellers kommer Tysken og hjælper os dermed.
 Og derfor vil jeg slaas o. s. v.

:: Naar Tysken kommer her, ::
 beklager jeg enhver,
 ja, beklager jeg enhver;
 til Peder og til Povl
 han siger: »Du bist faul«,
 og skælder man ham ud paa Dansk, saa siger
 han: »Hols Maul!«
 For Folk, som tale alle Sprog, er det jo lige fedt,
 men Fanden heller inte for den, som kun kan eet!
 Og derfor vil jeg slaas o. s. v.

:: Om Danebrog jeg ved, ::
 den faldt fra Himlen ned,
 ja, den faldt fra Himlen ned.
 Den flagrer i vor Havn
 og fra Soldatens Favn,
 og ingen anden Fane har som den sit eget Navn.
 Og den har Tysken haanet og traadt den
 under Fod;
 nej, dertil er vor Fane for gammel og for god!
 Og derfor vil jeg slaas som tapper Landsoldat.
 Hurra, Hurra, Hurra!

P. Faber.

29.

En Kokosnød
 paa Havet flød,
 omtumlet vildt af Voven.
 Paa Asiens Kyst
 en Storm i Høst
 den rev fra Kokosskoven.

»Ak«, klaged den,
 »hvor skal jeg hen?
 Hvi blev min Kerne moden?
 Blandt Hval og Haj
 jeg kan jo ej
 i Dybet fæste Roden.«

Men Herren lo;
 han klæder jo
 hver Rose og hver Lilje.
 Det mindste Frø
 kan ikke dø,
 naar ej det er hans Vilje.

Bag Havets Vand,
 der, vidste han,
 laa Øen i det fjerne;
 med frugtbar Grund
 men uden Lund
 den vented paa sin Kerne

Og Nødden drev
 op paa dens Rev

fra Verdenshavets Vove;
 den fæsted Rod,
 og Øen stod
 snart dækt med Kokosskove.

Hver Skipper, som
 til Øen kom,
 fandt den ej mere nøgen:
 I Palmers Ly
 steg højt mod Sky
 fra Hytten Aftenrøgen.

Brudestykke. — H. V. Kaalund.

30. Naar Vejr og Vand holde sammen, er det ej
 godt at være tredje Mand.
 Vejr og Vind ville have deres Gang.
 Sammen ligge Vejr og Uvejr.
 Tro ej Vejrliget, om end det smigrer for dig.
 Efter Uvejr kommer godt Vejr.
 Vejret retter sig efter Vinden, Tyendet efter
 Herskabet.
 Vær ikke, som Vejret blæser!

31. Det var en dejlig Vinterdag — rigtig en
 Dag for raske, modige Dreng, som ikke lade
 sig forknytte, selv om det bider dygtig i Næsen.
 Den lille Landsby saa saa hyggelig ud, som
 den laa der med et Lag af Sne over sig. Og

Skoven, lige uden for Byen, hvor var den festlig smykket med Sne og Is paa hver en Gren, hver evige en! Den havde pyntet sig til Julen; det var da ogsaa den sidste Uge för Jul.

I et af de fattige, smaa Huse i Byen vare Vinduerne fuldstændig opfrosne; men rundt om paa de frosne Ruder havde Börnene forfærdiget smaa Kighuller, som de nok saa flittigt holdt ved lige. De lavede dem ved at lægge varme Femører paa Ruden, saa Isen tøde; det gik nok saa livligt: der var en formelig Travlhed med at varme Femørerne paa den snurige gamle Bilæggerovn med de fire pudsige, krumme Ben og saa hurtigt løbe til Ruden for at lave Huller. Der maatte ordentlig hænges i; det var nemlig en meget stærk Frost, saa Kighullerne frøs hurtig til igen, hvis man ikke passede dem omhyggeligt.

Og der maatte rigtig sørges for at holde ordentligt Udkig, det var aldeles nødvendigt; for det var jo »vor Fa'r«, som ventedes. Han havde været syg i lang Tid og ligget paa Sygehuset inde i Byen. Det havde været en bedrøvelig Tid; mangfoldige Gange havde Börnene spurgt og spurgt om, hvor dog Fa'r blev af, om han dog aldrig kom igen o. s. v. Navnlig det mindste af Börnene, en lille treaarig Pige, som var Fa'rs Kæledægge, var utrættelig i at spørge og spørge i det uendelige. I den sidste Uges

Tid havde det vigtige Spørgsmaal været det, om Fa'r kom hjem til Juleaften; for de syntes jo alle, at holde Jul uden Fa'r, det kunde da slet ikke lade sig gøre. I Gaar havde de endelig faaet Bud om, at Faderen vilde komme tilbage som i Dag; men det er allerede sildigt paa Dagen, og endnu er han ikke kommen. Derfor gaa de og vente og kige og spejde ængsteligt hen ad Vejen. Sæt, at han ikke kom!

De ventede og ventede til den sildige Aften. Utallige Gange vare de ude paa Vejen for at se, om de kunde öjne nogen — men nej! Saa begyndte det endda at blive et uhyggeligt Vejr. Blæsten, som Dagen igennem havde været saa rent ubetydelig, tog nu til, og det begyndte at ryge og fyge, saa hele Egnen snart var indhyllet i en fuldstændig ugenomsigtig Snehvirvel. — Endelig besluttede de ventende sig til at opgive Haabet for den Dag; Moderen trøstede de utaalmodige smaa med, at Faderen naturligvis havde valgt at blive i Byen til den følgende Dag; saa var det nemlig Torvedag, og saa var det jo muligt, at en eller anden der fra Egnen kom til Byen, saa Faderen kunde slaa Følge med ham hjem.

Alligevel var der en underlig, næsten höjtidelig Tavshed i Stuen, da de indtog deres tarvelige Aftensmaaltid; de havde jo saa sikkert ventet ham netop i Dag.

Kort efter bleve Börnene puttede i Seng, og de sov snart sødelig og drömte om Fa'r, som skulde komme i Morgen.

Kun Moderen blev oppe for at vente noget endnu.

Hun havde jo nok søgt at berolige de smaa; men hun var dog ikke selv saa helt rolig endda. Det lignede jo slet ikke hendes Mand, som ellers var saa punktlig og nøjagtig, saadan at blive borte, skönt han havde ladet sige, at han vilde vende tilbage den Dag — der maatte nødvendigvis være kommet noget i Vejen. Dette sad hun nu og grublede over, medens hun samtidig ængstelig lyttede efter Uvejret, som stadig tog til i Heflighed. Sneen bunkede sig op i store Driver, og en Gang imellem tog Vinden et saa kraftigt Tag i det skrøbelige Hus, saa man næsten kunde frygte for, at Taget skulde ryge af i det samme.

— — — — —

32. Ude i det frygtelige Uvejr gik den endnu halvsyge Mand. Han havde forladt Sygehuset tidlig paa Eftermiddagen, straks efter at Lægen havde udskrevet ham. Lægen havde paalagt ham at være forsigtig i den første Tid og ikke paatage sig synderlig legemlig Anstrengelse, men den lille Mils Vej, som han havde hjem, kunde han nok gaa, havde Lægen sagt, naar han

bare tog sig i Agt og gik i Ro og Mag. Saa gik han da. Men han var ikke kommen langt, för han tydelig følte, at han havde paataget sig mere, end han kunde magte. Uvejret brød løs, og Blæsten, som steg i Heflighed med hvert Öjeblik, havde han lige imod sig; han stred imod af al Magt, men han mærkede kendeligt, at hans svage Kræfter begyndte at svigte ham.

Han søgte at tage sig sammen og æggede sig til nye Forsøg ved at tænke paa dem der hjemme. For en Tid hjalp det: han følte sig livligere og gik ivrigere til, men Snelaget, han vadede i, blev tykkere og tykkere. Hist og her havde der lagt sig store Driver; de syntes at sige til ham: »Læg dig her og hvil dig! Vi skulle rede dig saa blød og magelig en Seng, hvor du kan ligge trygt!«

Og virkelig skulde det gøre godt at lægge sig et Öjeblik. Sove vilde han nu ikke, skönt han var døsigt nok — blot sætte sig lidt for saa at tage fat igen med fornyede Kræfter. — Saa satte han sig da. Hvor det var dejligt at hvile! Men vilde han ikke hvile endnu langt behageligere, om han rigtig lagde sig til Ro? Han sagde til sig selv, at det ikke vilde være klogt, om han gjorde det; han søgte at tage sig sammen og rive sig ud af den Døsighed, som var ved at bemægtige sig ham; men han mægtede det ikke.

Han strakte sig mageligt og faldt hurtig i en tryk Sövn, mens det røg og fæg hen over ham. — Om faa Öjeblikke vilde Snelaget blive hans Liglagen. — — — —

33. Lykkeligvis kom i det samme den rige Ludvigsen fra Maglegaarden kørende der forbi; han havde været i Købstaden med nogle Slægtninge, som havde aflagt Besøg hos ham, og som han nu havde bragt til Toget. Ludvigsen opdagede Manden i Sneen og holdt naturligvis öjeblikkelig for at faa Sagen undersøgt. Det var besværligt at faa den sovende vækket, skönt Ludvigsen raabte og skreg af al Magt. Omsider lykkedes det dog at faa ham vaagen. »Hvad! er det dig, Pe'er Jörgen?» skreg Ludvigsen, »det er et underligt Natteleje, du har valgt dig! Du har vist meget bedre af at age med mig.« Pe'er Jörgen klagede sig ynkeligt; han havde ligget saa lunt og godt, men nu frøs han dog saa umaadeligt, saa hele hans Legeme formelig rystede. Omsider kom han paa Vognen og fik sig lavet en rigtig hyggelig Seng bag i af alt det Rejsetøj, som Ludvigsens Gæster havde brugt; det puttede han sig dygtigt ned i og rullede sig sammen til en hel Kugle. Saadan blev han saa kørt lige hjem til sit Hus, hvor Konen endnu sad og ventede. — Hvad hun sagde? — Ja, det kan vel sagtens enhver sige sig selv!

34. Klog Mand vil först besinde, derpaa begynde.
 Af Enden kender man tit Begyndelsen.
 Vel begyndt er halv fuldendt.
 Almindelig Bön og almindelig Bande ere almindelig sande.
 Det sidste Baand binder Læsset.
 Ord binde Manden, og Hampereb Oksen.
 Blind Due finder og stundom Hvedekorn.
 Brænd ikke Huset, förend Fjenderne komme.
 En Dannekvinde slider mere af sit Hynde end af sin Kaabe.
 En Dannemand er ikke værre, fordi en Hund gør ad ham.
 Der drukner flere i Øl og Vin om Aaret end i Vand.
 Man skal ikke handle anderledes i fremmed Land, end man kan forsvare i sit eget.
 Hvor Sansen ender, begynder Forstanden; hvor Forstanden ender, begynder Skriften.
 Hvem der kan gaa gennem Verden uskadt, kan gaa gennem Helvede ubrændt.
35. Frygt er ond Samvittigheds Stalbroder.
 Det er ondt at være Drengs Dreng og Spindekones Terne.
 God Hest kastes ikke bort for een Lydes Skyld, eller et godt Æble, fordi det er ormstukket.
 Bagefter kommer tyndt Øl.

Godt at begynde vel, bedre at ende vel.

Fattig Mands Korn vokser altid tyndt.

»Synk-godt« og »God-Taar« skiller mangen ved
Hus og Gaard.

Blodet er aldrig saa tyndt, det er jo tykkere
end Vand.

36. Gammelt Træ giver tit god Ild.

Naar det fryser af Sønden, da læg Ild ved Tønden.

Er Kanden fuld, løber den over.

Tønden er aldrig saa fuld, Tappen kan jo gaa ind.

Brændt Barn skyr Ilden.

Frihed er bedre end meget Guld, var end Alverden
deraf fuld.

Man skal gaa længe bag en Vildgaas, før man
finder en Strudsfeder.

Blysværd lader ilde i forgyldt Skede.

Det, der fylder, det feder, sagde Manden; saa
gav han Grisen Glasskaar.

Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan
udrette.

Enhver er Ven med en gavmild Mand.

Hvo til Gilde kommer silde, skal sidde ilde og
æde ilde.

Dyden kendes, naar det gælder.

Der kvældes ej, hvor Kvinder drikke.

Hvo, som ilde falder, han stander værkende op.

Sæt dig paa den nederste Hylde, saa falder du
ikke ned.

37. For hastig rund (o: rundhaandet, gavmild) falder
tit i slet Grund.

Rundt ud bekendt er halv forladt.

Den fattiges Haand er Guds Sparebøsse.

Naar Gods ganger paa Grund, da bliver man
lidet rund.

Det skal være galt, inden det kan blive godt.

Godt Ægteskab, naar Manden er som døv og
Kvinden som blind.

Ondt Ægteskab er Skærsild i dette Liv, og et
godt er Paradis.

Vel begyndt og ilde endt faar Skam til Takke.

Jo ældre Bonde, jo bedre Grund; jo ældre Faar,
jo tykkere Uld.

38. Naar Tiderne vorde onde, kald, Konge, paa din
Bonde!

Nælden brænder saa vel Ven som Fjende.

Gammel Kat spiller ogsaa med Bolden.

Det nytter kun lidt, at Koen malker godt, naar
den spilder Mælken.

»Tøv lidt og lad mig se!« sagde blinde Pe'er,
da hans Datter skulde danse.

At brygge lidt, føder; at bage lidt, øder.

At give Daarer Raad er som at hælde koldt Vand
paa Gaas.

Konen vidste ikke, at Manden var gal, førend
han sang over Borde.

39. Hr. Zinklar drog over salten Hav,
til Norrig hans Kurs monne stande;
blandt Gulbrands Klipper han fandt sin Grav,
der vanked saa blodig en Pande.

Hr. Zinklar drog over Bølgen blaa
for svenske Penge at stride.
Hjælpe dig Gud! Du visselig maa
i Græsset for Nordmanden bide.

Maanen skinner om Natten bleg,
de Vover saa sagtelig trille.
En Havfrue op af Vandet steg,
hun spaaede Hr. Zinklar ilde.

»Vend om, vend om, du skotske Mand!
Det gælder dit Liv saa fage.
Kommer du til Norrig, jeg siger for Sand,
ret aldrig du kommer tilbage.«

»Led er din Sang, du giftige Trold!
Altidens du spaar om Ulykker.
Fanger jeg dig engang i Vold,
jeg lader dig hugge i Stykker.«

Han sejled i Dage, han sejled i tre,
med alt sit hyrede Følge;
den fjerde Morgen han Norrig mon se,
jeg vil det ikke fordølge.

Ved Romsdals Kyster han styred i Land,
erklærende sig for en Fjende;
ham fulgte fjorten Hundrede Mand,
som alle havde ondt i Sinde.

De skændte og brændte, hvor de drog frem;
al Folkeret monne de krænke;
Oldingens Afmagt rørte ej dem;
de spotted den grædende Enke.

Barnet blev dræbt i Moderens Skød;
saa mildelig det end smiled;
men Rygtet om denne Jammer og Nød
til Kernen af Landet iled.

Bavnen lyste, og Budstikken løb
fra Grande til nærmeste Grande;
Dalens Sønner i Skjul ej krøb,
det maatte Hr. Zinklar sande.

»Soldaten er ude paa Kongens Tog,
vi maa selv Landet forsvare.
Forbandet være det Niddingsdrog,
som nu sit Blod vil spare!«

De Bønder af Vaage, Lessø og Lom
med skarpen Økse paa Nakke
i Bredebøjgd tilsammen kom,
med Skotten vilde de snakke.

Tæt under Lide, der løber en Sti,
som man monne Kringen kalde;
Laagen skynder sig der forbi,
i den skal Fjenderne falde.

Riflen hænger ej mer paa Væg,
hist sigter graahærdede Skytte,
Nøkken opløfter sit vaade Skæg
og venter med Længsel sit Bytte.

Det første Skud Hr. Zinklar gjaldt,
han bröled og opgav sin Aande;
hver Skotte raabte, da Obersten faldt:
»Gud fri os af denne Vaande!«

»Frem, Bønder! Frem, I norske Mænd!
Slaar ned, slaar ned for Fode!«
Da ønsked sig Skotten hjem igen,
han var ej ret lystig til Mode.

Ej nogen levende Sjæl kom hjem,
som kunde sin Landsmand fortælle,
hvor farligt det er at besøge dem,
der bo blandt Norriges Fjælde.

End knejser en Støtte paa samme Sted,
som Norges Uvenner mon true.
Ve hver en Nordmand, som ej bliver hed,
saa tit hans Öjne den skue!

E. Storm.

40. At græde for Dommeren er for silde grædt.
Har Fanden ædt Hesten, saa kan han æde
Bidslet med.

Bedre er mullent Brød end alt opædt.
Arvet Gods er snart ødt.

Saa snart født, saa snart paa Vejen til Døden.
Har en Hund bidt mig, saa har han dog ikke
ædt mig.

Ingen er født for sin egen Skyld alene.

Hvad man ej bliver budt,
skal der lidt til at modstaa;
hvad man ej har fortrudt,
har man let ved at vedgaa.
Vingskudt Fugl er let fangen.

41. Skönt er Æblet og rødt, men Maddiken findes
der inde;
smuk er Pigen og hvid, men ond og trodsig i Sinde.
Skönhed overvinder Hjertet, og Guld Skönhed.
Man skal ej gælde, hvad anden Mand voldte.
Vil du nogen, hvad godt er, give,
da giv, imedens du er i Live;
naar du gaar ud, og Arvinger komme ind,
de sige, du fik et andet Sind.
»Det er galt at komme uden for sit Fag«, sagde
Manden; han faldt ud ad Vinduet.

»Der faldt noget ned«, sagde Skrædderen; han trillede under Bordet.
 »Jeg kender nok Krudtet«, sagde Fanden; han skød til Maals med Tørveaske.

42. Biende Mand fanger Bør.

En staaende Sypige og en siddende Kokkepige
 du kun lidt.

Fastende Mand er ej god at gæste.

Last ej angrende Mand!

At fly for en levende Fjende og skælde den døde,
 er lasteligt.

En siddende Kromand og en ridende Smed
 du ikke noget.

For den flygtende Fjende skal man lægge en
 gylden Bro.

Fly leende Fjende og kildrende Ven!

43. Var dig mere for den lurende end for den larmende.

Mjavende Kat tager ej mange Mus.

Var dig for tiende Folk og Hunde!

Den, der gaar ædende til Kirke, skal gaa grædende
 til Himmerig.

Flyvende Fart falder af snart.

Den flyvende Fugl faar lidt, den liggende intet.

Liggende Ulv fanger sjælden Bytte, sovende Mand
 aldrig Sejr.

44. Jeg har endnu ej været uden Lands
 og kender ingen fremmede Lande.

Jeg kender kun vor egen Strands
 og vore Søers kølige Vande.

Tit har jeg ønsket: Gid du dog var der,
 hvor Kilderne gaa dybt i duftende Dale!

Da faldt mig ind min Bakkes Bøgetræer.

Nej, jeg vil blive! tænkte jeg; kun her
 forstaar jeg Træets fortrolige Tale!

H. Hertz.

45. Bornholm har et godt Navn paa Grund af
 sin rige og afvekslende Naturskønhed. Hertil
 bidrager særligt det frodige Planteliv, som er et
 Særkende for Øen. Venlige Skovpartier og de
 mange Smaalunde ved Gaardene oplive Land-
 skabet; Aaløbene kendes gerne paa den fort-
 løbende Række Træer og Krat, som følger deres
 Bugtninger. Selv den haarde Klippekystr er ofte
 prydet med kraftige Ege, Ask og Birketræer,
 vilde Roser og tæt Granskov lige ud til den
 stejle Brink.

Fra Revnerne i de vedbendklædte Klippe-
 sider fremmyldrer et rigt Blomsterflor. De smukke,
 skovbevoksede Dalstrøg frembyde mange nydelige
 Billeder med de rislende Bække, som sno sig
 ned gennem Kløfterne mellem Buskads og ned-
 faldne Klippeblokke.

Skovene bestaa af de almindelige Træer, navnlig Birk, Eg, Avnbøg og El, hvortil komme de store Skovplantninger af Gran og Lærketræer.

Den danske Bøg er nu indført paa flere Steder og trives godt. Kirsebærtræet findes vildtvoksende; tvende Arter af Rön, som ellers ikke trives i Danmark, gro her paa Klippegrunden; den ene er det ellers kun i nordligere Lande forekommende Akselbærtræ, et smukt anseligt Træ med røde Bær.

P. Hauberg.

46. Det er ilde at skulle og kunne men ikke ville.
 Det er forgæves at ville lære Krebsen at gaa ret frem.
 Alle ville længe leve, men ingen vil gammel hedde.
 Somme ville drikke af alle Brönde.
 De Fisk, som ville sluge andre, hænge tit selv ved Krogen.
 Lad Mand vilde gerne have syv hellige Dage om Ugen.
 Vilde hver göre Ret, saa hvilede Dommeren.

47. Det er ikke godt at skulle danse efter hver Mands Pibe.
 »Saadan skulle de have det een Gang om Aaret«, sagde Manden om Musene; da brændte han Huset af.

»Saadan skulde de have det engang imellem«, sagde Manden om Musene, da han brændte Huset af.

»Nu skulle vi høre en Skraalen«, sagde Drengen; han skulde kæmmes.

Manden skulde ikke søge Embedet, men Embedet Manden.

»Jeg kan ikke komme ud a'et«, sagde Fanden; han skulde græde for sin Oldemo'r.

48. At kunne er det halve, at ville er Resten.
 Ikke alle kunne Gammen skönne.
 Alvor og Gammen, de kunne godt sammen.
 Daarer fattes alt; og om de have alle Ting, kunne de ikke bruge nogen af dem.
 Daarer fattes alt; og om de havde alle Ting, kunde de ikke bruge nogen af dem.
 De dovne kunne aldrig komme til undtagen ved Bordet.
 Den dovne Dreng kunde aldrig komme til undtagen ved Bordet.
 Kunde man Messing forgyldte, da kunde man Verden forville.

49. »Nu ville vi se«, sagde den blinde Mand; han kunde ikke.
 Naar man gör det, man ikke skulde, hændes man det, man ikke vilde.

Kunde hver sine egne Fejl forstaa,
han vilde ej i Rette med andre gaa.

Somme kunne og ville ej, somme ville og kunne ej.
Mange ville vel forliges, om de kunne give Modparten en Tiendedel og selv beholde de ni Dele.

Mange vilde vel forliges, om de kunde give Modparten en Tiendedel og selv beholde de ni Dele.

De skulle regere, som ikke ville.

De skulde regere, som ikke ville.

De skulde regere, som ikke vilde, om de kunde komme til det.

50. Paa en Fabrik var der blevet opført en ny, meget høj Skorsten. Det havde kostet adskillige Ugers Strabads at bygge den; men nu var den da endelig færdig. Arbejderne lagde den sidste Haand paa Værket og hissede sig derpaa, glade og skæmtende, ned ved Hjælp af et Reb, som var lagt over en Trisse paa Spidsen af Skorstenen. Men i sit Hastværk trak den næstsidste Rebet til sig. Dette forvandlede pludselig den fælles Glæde til Sorg.

En Mand sad tilbage paa Spidsen af den svimlende høje Skorsten uden at kunne komme ned. Trissen, som havde hjulpet de andre ned, sad endnu der oppe; men Rebet laa i Morasset

nede paa Byggepladsen. Stillads var der ikke, og ingen Stige kunde naa blot Halvvejen op. Den arme Mand fægtede med Arme og Ben som en Bajas for at give sine Kammerater Tegn til, at de skulde hjælpe ham; men hvad skulde de gøre? Om han havde siddet som Gissel i den dybeste Borgkælder, havde han dog ikke været dem fjernere, end han nu var.

Det var til visse ingen hyggelig Stilling; tilmed begyndte det at blive mørkt, og de matte Straaler fra den synkende Sol syntes at sende den ulykkelige Fange en Trussel om at overlade ham til sin uhyggelige Skæbne. — I det samme kom hans Kone til. Pudset og pæn var hun gaaet ud med Börnene for at hente Manden hjem. Det mindste Barn, som kun var et ganske lille Pus, bar hun paa Armen; to ældre gik ved Siden. Da disse fik Öje paa Faderen, begyndte de at skrige; men Moderen tyssede paa dem, og hurtigt fandt hun paa et Middel til at redde Manden.

Hun gav det lille Barn til dets Søskende, for at de skulde passe paa det; derpaa satte hun bægge Hænder for Munden og raabte af alle Kræfter op til sin Mand: »Mads! Du maa trække din ene Strømpe af og trævle den op. Begynd ved Taaspidsen!» Manden forstod straks, hvad hun mente; han trak sin ene Strømpe af, skar

Spidsen af med sin Lommekniv og begyndte at trævle Uldgarnstraaden op. Snart havde han en lang Traad fri; til den ene Ende af den bandt han en lille Stump Mursten, som han saa hissede ned til Kammeraterne. I Steden for Murstenen bandt de nu en meget lang Sejlgarnssnor, som Konen imidlertid havde skaffet til Veje; til denne blev der fastgjort en lang Lisse, til hvilken saa endeligt Rebet blev bundet.

Paa denne Vis trak Mads Rebet op til sig; derpaa lagde han det over Trissen, og snart var han nede i god Behold.

Og alle vare de enige om at beundre den tænksomme Kone, der havde kunnet finde paa Raad der, hvor alle de andre stod hjælpeløse. Men Mads, han smiskede polisk og sagde: »Ja, jeg skal sige jer: Der er Forskel paa Fisk, som Fanden sagde, da han kørte med Tusser!«

51. Det er Kvinden, der skaber Hjemmet.

Hjemløs er fredløs.

Det er en Stakkel, som ikke har Hus og Hjem.

Der ryger saa mangen en ussel Rønne, for Hjemmet er godt.

Bedre er hjemme bevaret end ude befaret.

Hjemme er Hund djærvest.

Ude som Los, hjemme som Muldvarp

Egennyttig skal være hjemme og ej i Raadet.

Borte streng, hjemme Dreng.

Hjælp dig selv, da hjælper dig Gud.

Ondt er at hjælpe af Dynen og i Halmen.

52. Haandehjælp er bedre end Munde-hjælp.

Den, der hjælper hurtigt, hjælper dobbelt.

For sen Hjælp, ingen Hjælp.

Det hjalp, sagde Drengen; da fik han Hug.

Det hjalp, sagde Manden; han huggede Foden af Hesten, fordi den var ustyrlig.

Den vorder vel hjulpen, som Gud vil hjælpe.

Fattig Mand haver og Hjerte.

Ofte er Skarlagens Hjerte under reven Kaabe.

Bær ikke Hjertet paa Tungen, men Tungen i Hjertet!

Et godt Hjertelag er bedre end en stærk Næve.

Gaasehoved har liden Hjerne.

Saa højes Barn af Byrd som Hjorten af sine Takker.

Sjælden er Hjord uden broget Nød.

Det er en sen Død at lade sig træde ihjel af Gæs.

Brolæggeren faldt ned og slog Blytækkeren ihjel.

53. Hvo Haab tror, paa Isen bor.

Hvo der har gult Haar, vil gerne have det kruset.

Hvo som behager sig selv, han mishager andre.

Hvem der vil sidde godt og ligge godt, han skal
blive hjemme.

Hvem der ej vil høre, maa føle.

Hvem Fordel vil have, han Fordel maa give.

Hvad Sygdom er for Legemet, er Avind for Sjælen.

Hvad man ikke er, kan man blive.

Hvad den dovne klager over Tiden, klager Tiden
over den dovne.

54. Hver kender bedst sit eget.

Hver skal bære sin egen Sæk til Mølle.

Enhver So synes bedst om sine egne Grise.

Hvor intet Korn falder, vokser intet op.

Hvor der er Hjerterum, er der ogsaa Husrum.

Der kommer ej hvert Aar Hval til Lande.

Bedste Hvede har ogsaa Avner.

Ofte kommer Klinte efter Hvedesæd.

55. Man bliver ikke selv hvid, fordi man sværter andre.

Ikke alt Mel er hvidt.

Det hvide gaar af med Sorgen.

Ofte er Hvin under hvidt Skind.

Godt er at hvile paa gjort Gerning.

Hvilen er Arbejdets Løn.

Hvo meget maa hviske, han maa meget lyve.

Hvem der hvisker, han lyver.

En Stodder har Hverv overalt.

56. Omgaas med dem, af hvis Selskab du bliver bedre.
Sig mig, hvem du omgaas, og jeg skal sige dig,
hvem du er.

Hjemme er bedst at hvile.

Han er rig hjemme; men han ved ikke, hvor
han bor.

Ethvert Legem har sin Skygge.

Der er aldrig saa sort et Hjerte, der er dog en
hvid Plet paa det.

Hjertet er, hvor Skatten er.

Hvad Hjertet er fuldt af, løber Munden over af.
Hjælp er gavnløs for den, der kun vil, hvad han kan.

Hvis du vil nogen, hvad godt er, give, da giv,
imedens du er i Live.

57. En Ørn var mit Hjælmemærke,
paa Brynjen stod Korsets Tegn;
paa Skjold bar jeg Løverne stærke
i Hjerternes milde Hegn.

Ingemann.

58. Hver Gang den kvitrende Svale kommer,
bringer os Budskab, at det er Sommer,
er det, som vinker en Engel os ud;
sagte den hvisker i vaarlige Vinde:
»Menneske, hvor kan du sidde inde,
medens den dejlige Jord staar Brud?»

Luften i Stuen gör Kinderne blege;
 men i Naturen, der kan man lege,
 der har man Frihed, der har man Plads!
 Mellem de duftende Blomsters Vrimmel,
 under den vide, hvælvede Himmel,
 føler sig Hjertet saa vel tilpas.

H. V. Knalund.

59. Lejf Eriksen, en Søn af Grönlands første Bebygger, Erik Røde, udrustede et Skib med 35 Mands Besætning, hvoriblandt en Mand af tysk Fødsel ved Navn Tyrker. Lejf gav sig paa Rejsen Aar 1000 og kom til et Land, som overalt var øde og uden Græsvækst. De sejlede derpaa ud i rum Sø igen og kom til et fladt Land, hvor der vidt omkring var hvide Sandstrækninger. Med nordostlig Vind sejlede de videre og öjnedede igen Land efter tvende Dögns Sejlads, da de kom til en Ø, hvor de gik i Land. Men de drog snart videre vester paa gennem et Sund, der flød mellem denne Ø og et Næs, der strakte sig ud fra Fastlandet. Omsider gik de i Land, og da de besluttede at overvintre, opførte de store Huse af Tømmer, hvilke senere kaldtes Lejfsboder.

Vinteren var mild uden Frost, og Græsset visnede kun lidt, saa de antog, at Kvæg godt kunde tilbringe Vinteren under aaben Himmel.

En Dag kom den tyske Mand, Tyrker, til Lejf og sagde: »Jeg har fundet Vinranker og Vindrue«, og da Lejf tvivlede, tilføjede Tyrker: »Visselig er det sandt; thi jeg er født i en Egn, der hverken fattes Vinranker eller Vindrue.« Ved nærmere Undersøgelse fik Lejf Vished om Rigtigheden af, hvad Tyrker havde berettet; der fandtes Vinranker i Overflødighed. Dette Land kaldte de derfor Vinland.

Aar 1007 drog Thorfin, som havde hjemme paa Island men paa den Tid boede i Grönland, ud til Vinland med tre Skibe, der havde en Besætning af 160 Mand. De agtede at nedsætte sig i Vinland, hvis det blev dem muligt. De kom til Kjalarnæs, hvor der var øde Strækninger og lange, sandede Strande. Derefter blev Landet indskaaret af Vige, i hvilke de sejlede ind; et Par Folk, som de her landsatte, kom tilbage med Hvedeaks og Vindrue.

Om Vaaren drog Thorfin videre sydvestlig langs Kysten og sejlede længe, indtil han kom til et Sted, hvor en Flod fra en Indsø faldt ud i en Vig; udenfor var der mange Øer, og Vandet var grundet. Her gik de i Land og byggede Huse oven for Vigen, ikke langt fra Lejfsboder. Her fandt de selvsaaede Hvedeagrø paa de lavere Steder, men Vinranker overalt, hvor Grunden var højere; hver Bæk var fuld af Fisk, og i

Skovene var der en Mængde Vildt. Da Thorfin havde boet her tre—fire Aar, drog han atter hjem. Et Aar efter Thorfins Hjemkomst skete der et nyt Tog fra Grönland til Vinland med et Par Skibe, der hjemførte en rig Ladning, i hvilken blandt andet fandtes en meget kostbar Træsart.

Bearbejdelse efter »Dansk Folkeblad«.

60. Lad en og anden have Ret;
lad det kun Daarskab hedde,
at sværme for en enkelt Plet
som Fuglen om sin Rede.
Jeg tilstaar frit og ligefrem:
Jeg takker Gud, jeg har et Hjem,
jeg holder mig til Danmark.

P. Faber.

61. Tre Aftener efter Prins Ottos Fængsling listede Svend Trøst og den sorte Svend sig til Fods gennem Fruerlundens ved Segeberg Sø. De vare bægge forklædte som holstenske Bønder og næsten ukendelige. At den fangne Prins var paa Slottet, vare de underrettede om. De havde endogsaa faaet udspurgt, at han ikke befandt sig i det almindelige Fangetaarn men i det saakaldte Ridderkarcer, der vel ansaaes for hæderligere og bekvemmere end det skumle Fangetaarn, men hvis Beliggenhed i en grund-

muret Udbygning, der hang ud over Kalkjældet mod Traven og var omgivet af stærke Forskansninger, syntes at gøre enhver Adgang umulig. — Den sorte Svend var vel bekendt med Egnen og Slottet. Han havde tjent paa Segeberg i sin Barndom og røgtet Grev Adolphs Jagthunde. Han havde været paa Slottet hin Nat, da Greven blev myrdet, og havde meget at fortælle om denne Begivenhed. — Skönt han kun havde været en foragtet Hundedreng hos den strenge Grev Adolph og ofte var bleven behandlet haardt af ham, havde Grevens Mord dog gjort et uudsletteligt Indtryk paa dette raa Menneske. Han var bleven forjaget fra Slottet med det øvrige Tjenerskab. Saa vel han selv som hans Omløberslægt havde siden været strengelig forfulgt baade i Holsten og i Jylland, og han bar et uudslukkeligt Had saa vel til Ridder Hartvig som til Grev Gerhard, der havde ladet hans berygtede Bedstemoder henrette som Mordbrænderske og Heks.

Ingemann: »Prins Otto af Danmark«.

62. Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden, og Polens Bjerge svømme nær dets Havn; men skön som det er ingen Plet paa Jorden, og Danmark nævner man dets fagre Navn.

I sølvblaa Vesterhav en dejlig Have
 med Bøgehegn, hvor Nattergale bo!
 Og hver en Del gav Himmelen sin Gave;
 paa hver en Plet Velsignelserne gro!

Fra Ejdrems Ström til Skagens hvide Banker
 den jyske Halvø krummer sig mod Nord.
 Et herligt Land, dets Folk sig Velstand sanker;
 paa fremmed Strand det henter Guld om Bord.
 Den muntre Stridshingst over Engen vanker,
 og Stimer myldre i den dybe Fjord;
 til Stavn og Ror har Skoven Egeplanker,
 dets Sønner Kraft, og Snildhed deres Ord.

C. J. Boye.

63. Killinger smaa, ved Navn vil jeg nævne
 enhver nu efter sin Kunst og Evne.
 Fløjespels du hedde maa,
 og den anden Let-paa-Taa,
 een skal hedde Musen-fat,
 Mælkeskæg den fjerde Kat.

Chr. Winther.

64. Den Mand er ikke stort bevendt, som praler af
 sin Hjerne.
 Det er jo kun den skrumpne Nød, som rasler med
 sin Kerne.

H. V. Kaalund.

65. Dagen gaar med raske Fjed,
 Dagens Börn maa ile.
 Aftenrøden bringer Fred,
 Nattens Stjerner Hvile.

Lykken gækker store, smaa,
 leger med Guldterning.
 Lykkeligst at hvile paa
 er fuldendte Gerning.

Lad ved Dag kun op og ned
 Lykkens Terning rulle!
 Fandt ved Kvæld kun Sjælen Fred,
 gik det, som det skulde.

Ingemann.

66. Fred hviler over Land og By,
 ej Verden larmer mer,
 fro smiler Maanen til sin Sky,
 til Stjerne Stjerne ser.

Og Søen blank og rolig staar
 med Himlen i sin Favn;
 paa Dammen fjerne Vogter gaar
 og lover Herrens Navn.

Slut Fred, o Hjerter, med hver Sjæl,
 som her dig ej forstaar!
 Se, over By og Dal i Kvæld
 nu Fredens Engel gaar.

Som du han er en fremmed her;
til Himlen staar hans Hu;
dog i det stille Stjerneskaer
han dvæler her som du.

Ingemann.

67.

Natten er saa stille,
Luften er saa klar,
Duggens Perler trille,
Maanens Straaler spille
hen ad Søens Glar.

Bølgens Melodier
vugge Hjertet ind;
Suk og Klage tier,
Vindens Pust befrier
det betyngte Sind.

J. L. Heiberg.

68.

I fjerne Kirketaarne hist
nu Aftenklokkerne ringe.
Snart sover liden Fugl paa Kvist
med Hovedet under sin Vinge.
Nu samles Frænder könt igen
som Fugleunger paa Grene;
men den, som har slet ingen Ven,
han sidder ved Kvæld alene.

Snart ruller ud den stille Nat
sit Skyggeflor over Himlen,
og den, som sidder mest forladt,
ser op imod Stjernevrmlen.
Og gennem Himmelsløret ud
der skinner Öjne fuldklare.
Mildt ser den kære, store Gud
herner med sin Stjerneskaer.

Han ser til sine Börn da vist,
han ser til høje og ringe,
selv til den lille Fugl paa Kvist
med Hovedet under sin Vinge.
Til dem, som sove, ser han hen
og vugger Fuglenes Grene;
og den, som har slet ingen Ven,
han lader ej sidde ene.

Ingemann.

69. Det sidste Dagslys taber sig i Nat,
den blege Dæmring dybt i Vesten svinder,
det høje Fruetaarn staar nu forladt,
og Himlens Stjernekrans om Hvile minder.
Den arbejdsvante Flok sig fjerner brat,
der forhen svæved under Taarnets Tinder;
med hurtig Fod den sig mod Hjemmet vender,
hvor Arnens Lue for den trætte brænder.

Den gamle Winfred staar tilbage kun,
 hans strenge Blik paa Kirkemuren svæver;
 sit Dagværk vejer han i Nattens Stund,
 hans Tanke klar sig gennem Mørket hæver;
 da stiger Maanen frem paa Himlens Grund,
 dens røde Glimt paa Taarnets Tinde bæver;
 men Winfred vender sig og vandrer ene
 fra Kirken bort bag dæmringsslørte Grene.

Og som han træder frem i Maanens Skær,
 en Yngling nærmer sig bag Lindens Buer.
 »Hvad vil du, Konrad, bag de høje Træ'r?
 Dit Öje svimmelt gennem Natten luer.«
 — »Vi skilles ad, jeg dvæler ej hos jer;
 I har mig dadlet strengt, det ej mig huer;
 derfor som Svend jeg aldrig mer jer gæster,
 min Kunst forstaar jeg som den bedste Mester.«

— »Vig bort, dumdristige, fra Winfreds Vej!
 Hovmodig Selvtillid din Sjæl forvirrer.«
 »Jeg er saa god som I, jeg viger ej«,
 gensvarer Konrad, mens hans Læbe dirrer;
 »hvad I formaar, det mægter ogsaa jeg.
 Og skönt med Haan jert Öje paa mig stirrer,
 jeg Trods dog byder jer i Mod og Kræfter;
 thi jer i ingen Daad jeg stander efter.»

Den næste Dag, da mod det fjerne Vands
 sølvblanke Spejl den klare Sol mon glide,
 mens lange Skyer viftede med Glans
 lig store Faner dybt i Vesterlide,
 da hæved dristig sig i Taarnets Krans
 den unge Svend ved Mester Winfreds Side.
 En Ækse Winfred i sin højre svinger,
 de blanke Haller ved hans Fodtrin klinger.

Til sidst de nærme sig til Taarnets Tind
 og høre Lyden af de gyldne Fløje,
 der sno sig langsomt i den svage Vind,
 mens Spirets Stjerne funkler i det høje.
 Da standser Winfred tredje Gang sit Trin
 og ser paa Konrad med opmærksomt Öje
 og peger rolig fremad med sin Finger,
 hvor lette Sky sig gennem Luften svinger.

En Bjælke ligger der af stærken Eg
 i Luften strakt fra Taarnets sidste Bue.
 Did nærmer sig — o rædselsfulde Leg!
 O, hjælp ham, Krist, at ej hans Sjæl maa grue!
 Thi hvis en Tomme kun hans Fod nu veg,
 da aldrig mer han Dagens Lys vil skue.
 — Did nærmer Winfred sig og Foden hæver,
 og mellem Jord og Himmel tavs han svæver.

— — — Med stille Gang den klare Sol nedglider,
mens Winfred langsomt frem paa Bjælken skrider.

Först ved dens Spidse standser han sin Fod,
höjt Øksen blinker i den stærkes Hænder,
og fast han hugger den med roligt Mod
og sikker Haand, hvor Egebjælken ender;
tilbage skrider saa den Mester god,
med strenge Blik han sig mod Konrad vender:
»Nu hent mig Øksen, Svend, hvis du vil være
din Mesters Ligemand i Kunst og Ære!«

Den unge Mand sig rejser med et Smil,
med raske Fjed han hen mod Bjælken springer;
hans Öje trænger lig en dristig Pil
i Dybet ned, mens kækt han frem sig svinger.
Da kommer Flaggermusen frem med Il
og væver Mørkets Net med magisk Finger;
med vildsom Flugt den gennem Luften glider,
mens fast og dristig Konrads Fod fremskrider.

Til midt paa Banen gaar han uden Gru,
der trang imellem Liv og Død hensvæver;
men der han standser med tvivlraadig Hu;
en sælsom Stemme gennem Luften bærer:
»Sig, hvilken Økse, Mester, mener du?
Thi der er to, der sig fra Bjælken hæver.«
— Da klinger Winfreds Røst i Aftenrøden:
»Nu hjælpe Gud din arme Sjæl i Døden!«

(Brudstykke. — J. C. Hauch.)

70. Jeg elsker de grønne Lunde
med Kronernes vuggende Fald,
jeg elsker de blanke Sunde
med Sejlernes Tusindtal.

Jeg elsker hver Dal, hver Banke
med Kornets bølgende Flugt,
hvor flittige Hænder sanke
af Arbejdets gyldne Frugt.

Forstummed hver Røst i Skoven,
og faldet hver gylden Frugt,
faldt Nat over Mark og Voven,
jeg fandt det dog lige smukt.

J. Helms.

71. Drukken Mund har intet Styre.
Drukken Mund taler af Hjertens Grund.
De giftigste Urter have tit de smukkeste Blomster.
Hvad man gemmer for sin Mund, æde ofte
Kat og Hund.
Sjældent sukker glad Hjerte af Sorg, men ofte
ler sorrigfuld Mund.
Har man ej Gunst, saa hjælper ingen Kunst.
Pøbelgunst er lutter Dunst.
Man skal hugge længe paa en Elletrunte, før man
faar en Bisværn deraf.
Lærdom og Kunst give Penge og Gunst.
Sund Luft gör Lægen arm.
Man lukker tit en Pung for faa Skillinger, men
vil ej lukke et Led for en Vang, fuld af Korn.

72. Man lukker hellere Munden op end Pungen.
 Død Mand er let Bytte for onde Munde.
 For de sunde er alting sundt.
 Alt for sund er usundt.
 Tre Ting gøre sund: tær maadelig Mund, øv dig
 allen Stund, vær ikke for ond!
 Alt for rund gör tynd Suppe.
 Det er ikke værd, at Svanen skal lære Ørneunger
 at sjunge; de æde kun hans Æg og Unger op.
 Svar ikke, för du bliver spurgt!
 Vel tugtet Barn taler ej af sig selv eller tier tilspurgt.
 Tungen burde aldrig tale, för den har spurgt
 Hjertet til Raads.
 Unge skulle bruge Ørene hos de gamle og ej Munden.
 Ungdoms Plante er Alderdoms Frugt.
 Misbrugt Ungdoms-Tid giver aldrig Manddoms-Fryd.
 Raab ej: »vundet!» — för du est over Sundet.
 Som vundet, saa rundet.

73. Morgenstund med Guld i Mund!
 Du rejser os af Dvalen.
 Duggens Perler tindre smukt
 paa Engen og i Dalen,
 Blomsten strømmer ud sin Lugt,
 sin Vinge strækker Svalen,
 hvert et Hjerte er oplukt,
 og der er Liv i Talen.

Chr. Winther.

74. Naar Ved blev fældet hjemme,
 sad Bedstemoder ved sin Rok
 og sang med sagte Stemme
 en Ting, hun kaldte for »Hr. Blok».

Hun sang: Et Stykke Brænde
 blev udset af den hele Flok
 og rejstes over Ende
 og kaaredes til Huggeblok.

»Ha!» skreg den, »hvilken Ære!
 Mit Hjerte anede det nok;
 kun Træ maa Resten være;
 men ene jeg, jeg er en Blok.

Hug løs paa alt det Brænde,
 lad springe over Sten og Stok,
 at man kan Forskel kende
 paa simpelt Træ og paa en Blok!»

Og Øksen klang og trælled
 den hele Dag igennem, og —
 omsider alt laa fældet
 i Flæng omkring den stolte Blok.

Med Nakken höjt den kasted,
 da pludselig — o ve, o vok! —
 to Hænder sig formasted
 at løfte slig en fornem Blok.

Den følte Savens Tænder
og sprutted Eder, vel en Skok,
og vred med sine Lænder
og kaldte ivrig sig »Hr. Blok«.

Den maatte Magten vige,
kom under Gryden af vor Kok,
skönt den blev ved at skrige,
at den var egentlig en Blok.

Bodtcher.

75. I kære Storke, hvad tænke I paa?
Hvi flyve I alle mod Solen saa?
»Det bliver saa koldt her, og Dagen er kort,
vi fryse, og derfor vi drage bort.«
Paa lette Vinger af Sted I drage;
men, Storke, jeg beder, kommer snart tilbage!

Og knap var de fløjne af Landet ud,
kom Vinteren med Storm og Slud.
I tomme Rede deroppe paa Tag
den strøede af hvide Dun et Lag;
det var vel saa koldt et Lejested,
at ingen Stork lod sig nøje dermed.

Chr. Winther.

76. De Blomster i Enge, dem holder jeg af;
det er som et eneste Blomsterhav;
og tusind Bier har Honning suget,
hvor ingen har gravet, og ingen har luget.

Der knejser Munken med blaa Kalot,
og Mjødurten dufter saa sødt og godt;
og nede, hvor Storken vadsker sin Hose,
der blomstrer Engenes gule Rose.

Chr. Richardt.

77. Nej, se den Stodder, der mon staa!
En kulsort Kofte har han paa;
til hver Mands Dør han løber hid
i denne kolde Vintertid.

»Rab, rab«, han klynker højt paa Sneen,
»aah, giv dog ogsaa mig et Ben!«

Chr. Winther.

78. Jeg vil sjunge om en Helt,
vidt berømt ved Sund og Bælt,
om en Herre, kæk og bold,
om den tapre Tordenskjold.

Atten Börn gik frem paa Rad
hos hans Fa'r i Trondhjems Stad:
Døtre seks og Sønner tolv,
men kun een blev Tordenskjold.

Lidt ustyrlig, som det gaar,
var han udi Barndomsaar,
læste Bog kun halvt med Vold.
»Heller slaas!« sa'e Tordenskjold.

Engang paa den svenske Strand
gik han med sit Folk i Land;
da brød frem et Rytterhold,
vilde fange Tordenskjold.

En Dragon stak Haanden frem;
men han trak den aldrig hjem.
Han ham troede i sin Vold.

»Den Gang ej!« sa'e Tordenskjold.

Tordenskjold i Søen sprang,
Kuglerne omkring ham sang;
gennem Bølgen, dyb og kold,
svømmed Peder Tordenskjold.

Rask han voksed op paa Val
fra Matros til Admiral;
ingen Æres Glimmer gold
dog fordærved Tordenskjold.

Skal til Kamp paa Bølgens Top
Danebrog i Kampen op,
gid der bag dets røde Fold
staa en Helt som Tordenskjold!

Ved Rode.

79. Naar man kan A—B—C, ja, saa er man klog,
for saa kan man lidt af hundrede Sprog.
Se, det havde Ole længe mærket;
saa satte han sig ved Plankeværket,
tog frem sin Visdom, slog op sin Bog,
og nu skulde Karo göres klog.

Men ak, den Lærdom var slet bevendt,
for Karo var intet Sprogtalent,
og skönt han holdt grumme meget af Ole,
saa holdt han dog ej af at komme i Skole.
Kun eet fik han lært i den grønne Skov:
at v—o—v siger altid »Vov!«

Chr. Richardt.

80. Storken sidder paa Bondens Tag,
han ser over Marker og Enge;
det bliver saa dejlig en Foraarsdag,
nu kommer den favre Tid, jeg ventede saa længe.

Storken klaprer paa Bondens Tag,
og Gøgen kukker i Skoven;
med Majløv nu kommer skön Valborgs Dag,
nu stiger der Pinseglans med Sol over Voven.

Storken flyver til Høsten bort;
han kommer igen ad Aare.
Du Sommerens Gæst, dvæl ikke for kort!
Velkommen, du favre Tid, jeg elsker saa saare!

Ingemann.

81. Saa længe Lærken hun sjunger för Kyndelmisse,
saa længe tier hun efter.
Man maa mangan Gang kysse den Haand, som
man ønsker var af i Albuen.
Naar Lykken hun er bedst, maa man sig frygte mest.

Lykken kommer, og Lykken gaar; hvo Gud
frygter, han Lykken faar.

»Til Lykke!« sagde Tyven; han faldt igennem
Løkken.

Lykken er ræd for Gække; Gud er deres Formynder.
Pris ingen lykkelig, for han er i sin Grav.

»Hver sin Lyst!« sagde Strudsen; den aad en
Skæppe Firtommersöm.

Det er ret Lyst, hvorpaa følger ingen Ulyst.

Den er lysten efter Kød, som gaar i Skoven og
bider Snegle.

82. Lystigt Mod gör sundt Blod.

Det Træ, som ofte flyttes, rodfæstes ej.

Tre Flyttedage ere saa gode som een Ildebrand.

For den flygtende Fjende skal man bygge en
gylden Bro.

Bedre med Hæder at falde end skammeligt flygte;
den Lod man ringe ej kalde: at dø med
berømmeligt Rygte.

Den, som mange maa frygte for, han maa ogsaa
frygte for mange.

Beskedenhed er en Ynglings skønneste Dyd.

Adel uden Dyd er Lygte uden Lys.

Vel begyndt er halv fuldendt.

Vel begyndt og ilde endt faar Skam til Takke.

Jo for man begynder, des for bliver man færdig.

Gudsfrygt giver Riget Styrke.

Ilde bryster sig brødløs Mand.

Ryst ej Træet, for Frugten er moden!

83. Modersmaal er det Rosenbaand,
som store og smaa omslynger,
i det lever kun Fædres Aand,
og deri kun Hjertet gynger.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
sødt i Liv og sødt i Død,
sødt i Eftermælet!

Grundtvig.

84. Unge Genbyrds Liv i Norden,
Røst fra vore Fædres Grav!
Vil du styrre Verdens Orden,
bryde Aandens Baner af?
Vil du brede Oldtids Mørke
over Nutids klare Dag?
Vil du vække vilden Styrke,
Fordom, Had og Vaabenbrag?

Ploug.

85. Nytte uden Lyst er ej Nytte.
Det nytter til intet at hænge Perler om Soens Hals.
Ond tror snarest ondt Rygte.
At høre ilde, naar man gör vel, er fyrsteligt.
Rygtet stedes ej i første Hus, end ikke i næste By.
Der skal en bred Ryg til at bære gode Dage.

Den ene Ulykke bærer den anden paa Ryggen.
 Hver Fugl tykkes, at han selv synger vel.
 Den, der vil synge, fattes det ikke paa Viser.
 Den, der spytter mod Solen, spytter sig selv i Øjnene.
 »Nej Tak! jeg kan nok spytte paa Gulvet«,
 sagde Karlen, da Madammen bød ham
 Spyttebakken.

86. Der vil Lykke og Sind til Styrke.

Det, man med Synd faar, det med Sorgen gaar.
 Synd i Drukkenskab er dobbelt Synd.

Den ene Synd rækker gerne den anden Haanden.
 Lykken har Nykke og vender ofte sin Kofte.

Den ene har Lykken, den anden Krykken.
 Tynd Lykke er ogsaa Lykke.

Der er Lykke i Ulykke.

Yndest følger Lykken alle Vegne.

Fra Yndest til Had er tit kun et Fjed.

87. Rul hen over Fjæld og Bælt
 Kæmpesang om Nordens Helt!
 Sjung med et Aarhundreds Røst
 Heltens Navn fra Kyst til Kyst!
 Tordenskjold! dit Kæmpery
 lysner stolt som Lyn i Sky! —
 Navn, som trodser Mulm og Grav,
 rul som Torden over Hav!

Rask han fløj paa Ørnen hvid,
 fjerde Fred'rik saa hans Id;
 lystig, naar han Sværdet svang,
 Lykken sang hans Sejerssang.
 Hist med Hæderssværd i Mund
 svømmed han som Hval i Sund;
 her genlød i Fjendehavn
 under Flammebrag hans Navn.

Danmark, glem ej stolte Syn:
 over Hav for Lyn paa Lyn;
 Torden lød om Danebrog;
 det var Tordenskjold, der slog!
 Ton fra Marstrands gamle Vold,
 snilde Sagn om Tordenskjold!
 Kæmpen sprang som Fisker ind,
 stod som Helt paa Borgens Tind.

Ton fra Dynékilens Havn,
 store, sejerstolte Navn!
 Her med Ild og Blod han skrev,
 Klippeland, dit Frihedsbrev! —
 Norge, stolt du vidne kan,
 han har frelst sit Fædreland!
 Tolvte Karl, du saa med Gru,
 Tordenskjold var stor som du!

Norge, pris din Kæmpe bold!
 Danmark, pris din Tordenskjold!
 Sverrigs stolte Kæmpedrot,
 favn ham højt i Himmelslot!
 Ven med Fjende bandt hans Krans:
 trende Riger saa hans Glans; —
 Navn, som trodser Mulm og Grav,
 rul som Torden over Hav!

Ingemann.

88.

Sol er oppe,
 Skovens Toppe
 glimre alt som Gimles Tag;
 Bud os bringer
 Hanevinger,
 Hanegal om klaren Dag.
 Vaagner, vaagner, danske Helte!
 Springer op og spænder Bælte!
 Dag og Daad er Kæmpe-Rim!

Højt det gjalder,
 Luren kalder
 Kæmper op af Morgenblund;
 Stolper knage,
 Luer brage,
 blusse over grønne Lund.
 Vaagner! ej til Gammens Tale,
 Vin og Smil i Kongesale!
 Hildurs Leg er nu for Haand!

Grundtvig.

89. Mangen vil nok vadske, om det kan ske i
 andres Balje.

Man vadsker ikke af Balje med hver Husfælle.

Mands Vilje er Mands Himmerig.

Fanden er god, naar han faar sin Vilje.

Vidje og Vaand lægge Viljen i Baand.

Ofte maa Egen bukke, naar Vidjen staar.

Lidet nytter stærk Brynje paa skælvende Bryst.

Hvo der er opfostret i Smedjen, ræddes ej for Gnister.

»Stat op Lilje!« sagde Bøddelen; han løftede sin

Moder paa Kagen.

Man kan ikke bære hele sin Familie paa Skuldrene.

Fanden har en stor Familie: han har Døtre gifte
 i alle Stænder.

Man finder nok, som ville pudse Lampen, men faa,
 som ville komme Olie i den.

Der vil Olie til Lampen, om den skal brænde.

90. Æren, hun er den fejreste Urt,
 som blomstrer paa Jorderigs Tilje;
 Blomstens Bæger er rent og purt
 alt som den snehvide Lilje.

91. Dankonning griber en Havfru fin,
 den Havfru danser paa Tilje,
 og den sætter han i Taarnet ind,
 for hun ikke fremmed hans Vilje.

92. Hunden løber om Brødet, men Haren løber om Livet.
 Det er ondt at løbe i Væddeløb, naar man har
 Lommerne fulde af Bly.
 Jo stærkere Hesten løber, des kortere bliver Milen.
 Man køber tit Hoppe for mindre Føl.
 Det er ondt at købe for de Penge, der ligge i
 en andens Pung.
 Det er ikke godt at købe Koste af Skorstensfejerens.
 Den, der taber Modet, taber alt.
 Sækken taber mangt et Brød, fordi den ikke
 kan skringe.
 Tag ej mere i Munden, end du kan gabe over.
 Vil du gø, saa glem ikke at gabe.
 Naar Pungen gaber, saa ryger Skorstenen.
 Mangen maa selv søbe den Kaal, han har spyttet i.
 Det er ikke godt, hvor man skal skrabe Fadet.
 Det er en daarlig Höne, som ej kan skrabe til
 een Kylling.
 Skaber du dig, saa taber man dig;
 ter du dig, saa ser man dig.

»Jeg maa se mig lidt om i København«, sagde
 Manden, da Politiet trak af Sted med ham
 ned ad Gaden.
 Ræd Købmand vinder ikke.

---

93. Det er dyrt købt, som man længe skal bede om.
 Alt for dyrt bliver sjælden købt.
 Vor-Herre skabte Købere og Sælgere; men Fanden
 skabte Mægleren.
 Er du blot god nok, er du skabt godt nok.
 Er Enden slet, er alt tabt.
 Modet tabt — alt tabt!
 Den, der dræbte een, kan dræbe flere.
 Havde du dræbt Basilisken i Ægget, havde den
 ikke dræbt dig.
-
94. Ikke alle med eet Navn døbtas,
 ikke alle i een Form støbtas;
 — een sov sig til Lykken i Vuggen svøbt,
 en anden med Daad den dyrt har købt.
 — Lykken banker dog paa hos alle:
 Lykken er, hvad vi Lykke kalde.
-
95. At love er ærligt, at holde besværligt.
 Hold det, din Pen har skrevet, og mere det,
 din Mund har lovet.
 Ondt Løfte bör ej holdes.
 Grov Karl skal have grov Kost.
 Af groft Garn væves groft Lærred.
 Smørret er aldrig saa lindt, det bliver jo stift
 i Kulden.
 Det, vi have, foragte vi; det, vi have haft, elske vi.

Selv man tyder, hvad man skriver;
 selv vi kende, hvad os driver;
 — alle tyde ej vor Skrift,
 alle se ej Hjertets Drift!

96. God Fører gör godt Følge.

Den onde gotter sig, naar det gaar andre ilde.
 Den Onde gotter sig altid, naar det gaar ilde.

Man bliver ikke selv hvid, fordi man sværter andre.
 Det er smukkere at hvide end at sværte.

Lytteren er ingens Ven, ikke engang sin egen.
 Lyttemand lytter til hver en Lyd,
 skaber sig selv saa ringe Fryd.

En god Skytte kan ogsaa skyde et daarligt Skud.
 Slumpeskytte kan ogsaa træffe.

Flid overvinder alt.
 Flittig Mand kan meget forfare.

Vid gör vittig Mand.
 Vid kan bruges bedre end til Vittigheder.

97. Skibet gaar ej altid, som Skipperen vil.
 Det er ej altid Skipperens Skyld, at Skibet gaar
 paa Grund.
 Man maa være Skibsdreng, før man kan blive Skipper.
 En god Skærslipper giver en flink Skrædder.

98. Dyden tører an, Lykken følger med.
 Den lærer andre at køre, som selv kører foran.
 God Anfører giver godt Følge.
 Man holder sine Anslag for Jærn, naar de dog
 ere af raadent Træ.
 Brugt er ikke altid anvendt.

Dyd skjuler Vanskabning.
 Vantro holder Sandhed for Lögn, og Overtro
 holder Lögn for Sandhed.
 Held og Vanheld bo under eet Tag.
 Vanartig Søn er sin Faders Anklager.
 Den vanskeligste Rejse er over Dörtærskelen.

99. Dyd vil ikke drives ind.
 Den, der bestandig giver ud og intet tager ind,
 gaar til sidst paa Grund.
 Hvad Tiggeren tager ind, er ren Vinding.
 Indbildning er værre end Pestilens.
 De gode Indfald ere som Skjorteknapper: de
 mangle tit, naar man skal anvende dem.
 Megen Indtægt: megen Udgift; megen Udgift:
 megen Indtægt.

Ond Gerning fattes ej Undskyldning.
 Mangen maa undgælde det, han ej voldte.
 Man kan lettest undvære det, man aldrig har ejet.
 Varsel undliver ingen.
 Den, der undskylder sig, anklager sig.

100.

Høj og stolt jeg Kronen bar;
 ægte jo min Stamme var.
 Mine Børn, de stolte Grene,
 havde alting paa det rene,
 fik ej Skænd og fik ej Hug,
 drak kun Sol og Morgendug.
 Alt har jeg som Moder gjort,
 de maa blive noget stort,
 — tænkte jeg — det kan ej fejle,
 som en Skibsmast hver skal sejle
 lystig over salte Vande,
 se og ses i fjerne Lande.
 Men — af tretten, jeg har haft,
 een blev kun et Kasteskaft,
 Gærdestave blev de tre;
 men de ni — o bitre Ve!
 — de fik dog den værste Ende,
 de blev kun til Pindebrænde.

H. C. Andersen.

101.

I Dalens Skød en Hytte laa
 ved Bredden af en Kilde.
 Dens Væg var Ler, dens Tag var Straa,
 dens Hegn var Roser vilde;
 dens Ejers Lod var Fattigdom,
 dog var han glad; thi han var from.

Kun ringe var hans Hjord og Land,
 hans Brud ej aatte*) Frænde;
 hun var saa arm, saa god som han,
 og derfor tog han hende.
 Kun Tak til Gud, ej Klage lød
 ved Kildevand og sparsomt Brød.

En Foraarsaften Hyrden sad
 ved Hytten med sin Kvinde.
 »Nu, Kone«, sagde han saa glad,
 »nu ved jeg Raad at finde,
 at vi kan lindre Brøders Nød,
 endskönt Gud gav os sparsomt Brød.«

»Se hist den Vej i øde Sand
 og trindt om nøgen Hede!
 Der maa den trætte Vandringsmand
 om Ly forgæves lede;
 om vi kun planted der hvert Aar
 et gavnligt Træ hver Høst og Vaar!«

Knap gryr den næste Morgenstund,
 de fro til Arbejd ile. —
 Nu staar en sval og løvrig Lund
 til trætte Vandrers Hvile.
 Der lagde man og deres Ben;
 men der er ingen Mindesten.

Thaarup.

*) o: ejede.

102. Solen synker nok saa smukt
ned bag grønne Linde,
og i uforstyrret Flugt
danse lette Vinde.

Kornet leger Tit og Skjul,
gynger sig i Vover,
vifter om den lille Fugl,
som i Gyngen sover.

Solen synker ned i Glans;
rundt om Bækkens Kanter
skyller Vandet op en Krans,
fuld af Diamanter.

Gerson.

103. *Januar* begynder Aaret,
Februar den kommer næst,
Marts, April har Knop i Haaret,
Maj og *Juni* blomstre bedst.
Juli og *August, September*
skønne, liflige fremgaa;
men *Oktober* og *November*
og *December* ere graa.

Ved P. Worm.

104. Regndag i Oktober.
Med vaade Blade
det poster ned i hele Styrtebade;
og næppe nok med Regnslag du dig nærer,
for alt imellem regner det med Pærer!

Ja, vil du vandre, har du Brug for Modet —
slaa Vand i Blodet,
hver Gang du faar en Bergamot i Ho'edet!

Chr. Richardt.

105. Det er i Dag et herligt Vejr;
Vinden vifter i Voldens Træer,
der er ej Sky paa Himlen at se,
i Vinduet mine Blomster le.
Det er dog saa tungt med en Urtegaard,
som indsluttes kun af et Potteskaar.
Om Sommeren er man kun lidet glad
ved at sidde midt i den lumre Stad;
naar Öjet standser paa snævre Mur,
da længes man efter viden Natur;
grönt overalt og Fuglesang,
hoppende Vildt og Valdhornklang,
viden Udsigt og svalen Vind,
det gör et let og fornöjet Sind.

Oehlenschläger.

106. Mens Maanen spiller paa Grene
i sælsom, sølverne Glans,
den Prins, han rider saa ene
og fletter Mindernes Krans.

Hans Tanker fare saa vide:
Paa Slöttet i straalende Glans
han nys ved sin Fæstemøs Side
har traadt den fejende Dans.

Nu Skæbnen til andre Danse
ham kalder fra Hjertenskær:
I Morgen lyner hans Lanse
i Kamp mod Fjendernes Hær.

Han monne saa lidet det ænse,
naar fordum en Lanse han brød
til Værn for sit Riges Grænse,
om Liv det gjaldt eller Død.

Men nu gaar Tanken saa vide.
— Paa Slottet i Kerternes Glans
han nys ved sin Fæstemøs Side
har traadt den fejende Dans.

Mens Maanen spiller paa Grene
i sælsomt slørende Glans,
den Prins, han rider saa ene
og fletter Mindernes Krans.

Mens Maanen spiller paa Kviste,
den slører hans Sind og Sans,
den lokker med Lempe og Liste
hans Hu fra Sværdenes Dans.

107.

En Maanedsløv.

Hele Skolen ferierer, nyder glad sin Maanedsløv;
hver en Lærer promonerer i den grønne Skov;
kun jeg Stakkel profiterer intet af det skønne Vejr,
siddet her og grubliserer. — Er det Under, man
er tvær?

Hele Skolen nu spadserer, mens jeg Stakkel
siddet her,
subtraherer og adderer og er stadigt lige nær!
Er det ikke rædsomt trist, det? Er det ikke
drøje Kaar?
Havde jeg dog bare vidst det, bare anet det i Gaar!

Hele Skolen afmarcherer; jeg — jeg sidder her
til Rest,
multiplicerer, dividerer som den værste Regnehest.
Hu! Men det jeg profeterer: Slipper jeg fra
dette her,
aldrig mer jeg negligerer mine Lektier til Hr. Kjær!

108. Barber Hansen og hans fire Sønner, Grosserer
H., Bankkasserer H., Vekselerer H. og Juveler H.,
levede under mærkelige Familieforhold. Gros-
sereren var Svigerfader baade til sin Fader,
Barberen, og til sin Broder Bankkassereren; des-
uden var han sin Broder Vekselererens Medsvoger.
Vekselereren, som for det første var Medsvoger
til sin Broder Grossererens, var for det andet sin
Broder Juvelerens Svigersøn. Endelig vare Bank-
kassereren og hans Fader, Barberen, Medsvogre.
— Hvorledes var dette muligt?

De danske Kanoner.

De danske Kanoner paa Tøjhuset stod,
 jeg fatter saa godt deres Længsel;
 den Stilhed hued ej ret deres Mod,
 de vilde saa gerne paa friere Fod
 og ud af det ensomme Fængsel.
 Kong Fred'rik forstod dem og sagde: »Nej, stop!
 Luk mig Tøjhuset op,
 lad dem følge de tro Batailloner!«
 Og saa spredtes de ud over Sø, over Land,
 og saa raabte hver Mand:
 »Hurra for de danske Kanoner!«

De danske Kanoner, de mødtes til sidst,
 de havde hinanden sat Stævne;
 saa traf de da sammen ved Grænsen hist
 at bryde den Skranke, som Vold og som List
 oprejste af yderste Evne.
 Først vandred de stille, med spejdende Blik;
 men hvorhen de saa gik,
 var der Frygt for de tavse Personer;
 thi man mærkede Uraad og saa, hvad det gjaldt,
 og det hed overalt:
 »Gör Plads for de danske Kanoner!«

De danske Kanoner, de harmedes ved,
 at Ordet de ej turde føre;
 men da de saa først fik Munden paa Gled,

de undte ej Fjenden et Öjeblikks Fred,
 de dundrede svært i hans Øre.
 Da var det, han lærte, at Fjenden ej sov;
 ja, ved Flensborg og Bov
 fik han gratis de første Lektioner.
 Undervisningen gik i Begyndelsen svært;
 men til sidst fik han lært
 Respekt for de danske Kanoner.

De danske Kanoner fik Budskab, der lød:
 »Nu holder I op med at kæmpe!«
 Det var dem des værre saa haardt et Stød;
 men Piger med Kranse dem Hænderne bød
 og førte dem hjemad med Lempe.
 De store Kanoner, der laa i Behold
 paa den grønnende Vold,
 ej forglemte de gamle Passioner,
 og de knaldede løs, da de Brødrene saa:
 »Vær velkomne, I smaa,
 I herlige danske Kanoner!«

De danske Kanoner nu atter har Hjem
 blandt Bøsser, Pistoler og Sabler;
 men hvor er de Helte, der førte dem frem,
 der lærte dem Sproget at tale med Klem,
 fra Chefer og ned til Konstabler?
 De sidde paa Bænke og har det saa godt,
 medens Dankongens Slot

dem med Teltens Afsavn førsoner,
og de hør' paa vor Sang, og de bli'r ej jaloux,
naar vi raabe endnu:

»Hurra for de danske Kanoner!«

P. Faber.

110.

Schleppegrell.

(Brudstykke.)

Ret Ryggen, Dreng, og stræk din Krop!
Skyd ikke Ryg som Brandmajor'n!
Saa, Brystet frem og Næbbet op!
Og staa saa støt som Rundetaarn!
Gevær paa Skulder, præsentér!
Hej, du maa slaa med mere Kraft,
og hold min Stok som et Gevær
og ikke som et Kasteskaft!

Da jeg var Dreng, saa stor som saa,
da lærte man sin Eksercits.
Sin Lussing var man sikker paa,
men Maden ikke nær saa vis.
Det satte Sving paa Drengens Krop,
Soldat han blev med Liv og Sjæl.
Da vokste saadan' Karle op
som jeg og gamle Schleppegrell.

Det var en Gut, saa god som kæk,
saa hidsig som en fyldt Kardus,
med muntert Ansigt, aabne Træk
og Rejsning som et Skilderhus.

Hans Officerspatent de skrev,
just da min første Snor jeg vandt;
da han blev General, saa blev
jeg ogsaa Kommandersergent.

Vi fulgtes ad i ondt og godt
og mærked knapt vor Alders Tryk;
dog hist og her blev Haaret graat,
lidt krummet blev den gamles Ryg.
Guds Død! De havde ladt ham gaa
med Afsked snart paa graat Papir;
mig var det gaet ligesaa,
skönt rank endnu som Petri Spir.

Men saa kom Krigen os tilpas,
og bægge to af Sted vi for,
og Schleppegrell var paa sin Plads
som Chef for andet Jægerkor.
Hvor var han kæk! Hvor blev han ung!
Hvor ildned han Soldatens Mod!
Hvor blev os let hver Byrde tung,
naar Schleppegrell for Fronten stod!

Og saadan blev han ved. Til sidst
vi fulgtes ad til Øvre-Stolk.
Vi fulgtes og derfra, for vist
i Selskab med de bedste Folk.

Ham fik de gemt i Jorden godt
og skrev hans Navn paa Marmorsten.
Jeg slap derfra og gav ham blot
i Graven med mit venstre Ben.

Paa Flensborg Kirkegaard, min Dreng,
der ligger han den Dag i Dag.
Der fik han redt sin sidste Seng
og svøbtes i det danske Flag.
Der trak han paa sin sidste Vagt,
den holder han trods Preussens Vold;
thi Løven fik de ødelagt,
men ej hans Æres blanke Skjold.

Ret Ryggen, Dreng! Se lige ud!
Staa støt min Gut og mærk mit Ord!
Der kommer vel den Dag, vil Gud,
da Lykken finder Danmarks Spor.
Maaske det staar i Herrens Bog,
du rejse skal den sunkne Sten,
og atter gamle Danebrog
skal hejses over Heltens Ben.

J. Helms.

En Tigerhistorie.

III. Først ville vi præsentere Dekorationen og
Personerne. Man tænke sig en Sti gennem en
Skov med Kokostræer og et uigennemtrængeligt
Krat. Hvide Hejrer flagre over de store Træer,

og Aber springe om imellem deres Grene. Paa
Stien gik en Pater af en udenlandsk Mission og
læste i sit Breviar. Pateren, der havde et stort,
hvidt Skæg, var iført en flagrende Præstekjole af
sort Alpaka; paa Hovedet havde han en »Salako«,
det vil sige en Slags stor Kurv af flettet Straa,
der var ganske rund og havde et hvidligt Over-
træk. Desuden bar Pateren en hvid Parasol
under Armen.

Klokken var 5 om Aftenen; Solen oplyste
Landskabet med sine altid stærke Straaler, der
dog paa den Tid af Dagen vare mindre brændende.
Pateren benyttede sig af den forholdsmæssige
Kølighed til at fremskynde sine Skridt for at naa
sin Menighed inden Natten, der i disse Egne
(Begivenheden foregaar i Anam) ikke bebuder
sit Komme men indtræder pludseligt uden fore-
gaaende Tusmørke.

Pludselig lod en let Støj sig høre; der lød
en Raslen af nedtraadte Planter, som om nogen
forsøgte at trænge gennem Krattet. Uvilkaarlig
vendte Pateren sig om. En Snes Alen borte
stod en stor Tiger, der var kommen ud af Krattet
og nu betragtede Pateren flegmatisk med det
lumske Blik, der er særegent for Kattleslægten.

Pateren havde opholdt sig længe i disse
Egne og var derfor kendt med de vilde Dyrs
Vaner. Han vidste, at det sikreste Middel til at

faa Bugt med en Tiger er at gaa lige mod den. Han vidste, at Dyret ikke vilde angribe ham forfra; men desuagtet følte han sig overordentlig ilde til Mode. Med Bönnebogen i Haanden og en Finger som Bogmærke mellem Bladene i den Bog, hvis Læsning var bleven afbrudt paa en saa ubehagelig Maade, undersøgte han Situationen med den Hurtighed, som det under vanskelige Omstændigheder er gavnligt at anstille sine Be-
tragtninger i.

De hvide Hejrer havde pludseligt sat sig paa de tætteste Steder i Løvværket, og Aberne, som forsigtigt havde taget Plads paa de højeste Grene, saa med Interesse nedad.

Pateren maatte tage en Beslutning. Der kunde ikke være Tale om at flygte, og at gaa løs paa Dyret forekom ham meget voveligt, da han intet som helst Vaaben havde, hverken til Angreb eller til Forsvar. En Inspiration slog pludselig ned i Missionærens Sind. Han stak hurtigt sin Bönnebog i Lommen, greb sin hvide Paraply med bægge Hænder og slog den hurtigt op i Retning af Tigeren. Denne uventede Demonstration forskrækkede et Öjeblik det frygtelige Dyr, som veg tilbage.

Pateren, som benyttede sig af Tigerens Vaklen, tog nu Flugten; han gjorde nogle Skridt tilbage, lukkede Paraplyen og slog den igen op med saa

meget Spektakel som muligt. Den samme Aarsag havde den samme Virkning. Det vilde Dyr, som paa ny havde begyndt at avancere, standsede atter — betragtede det runde, knaldende Legeme og retirerede.

Nu fortsatte Missionæren sit Tilbagetog uden at høre op med at vende Ansigtet mod Fjenden, der for tredje Gang gik fremad. Paraplyen blev igen slaaet op og standsede tredje Gang Tigeren under Abernes spottende Latter.

Endelig opgav det vilde Uhyre at have noget at gøre med det besynderlige Vaaben, som det aldrig havde hørt Tale om i Junglerne; det vendte sig om og gik ind i Skoven. Derpaa gav Hejrerne sig igen til at flagre, og Aberne til at klatre, medens Pateren løb i eet Træk lige til sin Landsby.

Efter H. Denis.

112. »Naar jeg har taget mine Hug, er min Lektie lært«, sagde Drengen.
»Om det ikke skulde ligge i Vaccinationen?« sagde Drengen; man sagde, han havde løjet fra lille af.

113. Rejsetummel.

(Brudstykke.)

Jeg har rejst! — Jeg har været i fremmede Byer!
 Jeg har klavret til Fjælds mod de flyvende Skyer,
 dampet hen over Svælg, hvor det ludede brat,
 suset ind som en Vind i Tunnellernes Nat,
 været henrykt og søvrig og vittig og dum
 og har samlet af Indtryk en uhyre Sum.

Jeg har rejst! — Jeg er fyldt som en struttende Sæk
 med mærkværdige Billeder, brogede Træk,
 jeg har været i Fængsler og stolte Palæ'r,
 i mugne Ruiner og Tyves Kvarter,
 i Teatrene paa den gentileste Plads,
 i Hoteller, hvor Kaffen servertes i Glas.

Med Gamacher og Plaid og med Natsæk i Haand
 har jeg støvet omkring for at danne min Aand;
 der var nok at beundre, hvorhen jeg saa kom,
 Toiletterne taler jeg slet ikke om;
 — for de skønne, som bar dem, jeg havde kun Sans,
 for de yndige Smil og for Öjnenes Glans.

Jeg har drukket ved Mosel den liflige Vin,
 jeg har svømmet i Neckar og fisket i Rin,
 dampet lystig af Sted med Cigaren i Mund
 over Haarlemmerhavets udtørrede Bund,
 haft det stort, haft det smaat, været fin, været flot —
 og jeg nægter det ej, jeg har moret mig godt!

Jeg har rejst! Jeg har staaet og lyttet med Lyst
 til det skvulpende Hav ved Normannernes Kyst.
 Gennem Dönningen fra den atlantiske Sø
 satte Kursen jeg over mod Britternes Ø;
 i den mægtige Stad ved den mudrede Flod,
 i det uhyre London jeg undrende stod.

— — — — —
 Og jeg glemmer dem aldrig, de Aft'ner, jeg nød,
 og de Toner, som hen over Bjærgsøen lød,
 og de dejlige Dage ved Mælarens Strand,
 ved Ardennerens Fod og i Svejtsernes Land,
 og den Nat, da det hvined i Takkel og Tov
 i den rygende Storm over Vestervovvov!

— — — — —
 — Er der Friskhed heri, er der Fart, er der Flugt,
 lad det vidne da om, at jeg Tiden har brugt.
 Har jeg givet mig kækt til det fremmede hen,
 er jeg Mand for at finde mig selv dog igen!
 Jeg har ikke forglemt, trods alt, hvad jeg nød,
 mit Hjemms det velsignede daglige Brød.

Hvad jeg lærte og vandt, mens jeg tumled omkring,
 om min Aand fik derude et højere Sving,
 om jeg øved mit Skarpsind og modned min Dom?
 Ikke ved jeg det selv. Men jeg ved, hvor jeg kom,
 hvor jeg gik, hvor jeg stod ved den fremmede Strand,
 fløj min Hu til mit Land, til mit elskede Land.

Naar jeg hørte dets Sprog, naar man nævned
dets Navn,
naar jeg hilste dets Flag i den fremmede Havn,
naar en Hytte jeg saa, som var tækket med Straa,
eller Pilen, som stod ved den sivkranste Aa,
eller lytted derude til Bølgernes Røst,
o, da brændte min Kind! o, da svulmed mit Bryst.

— O mit Land, o mit Land, saa forladt og forraadt!
saa skuffet for alt, hvad din Fortid har spaet!
For den Nød, du har lidt, fast jeg elsker dig mer,
og med luende Haab jeg mod Fremtiden ser,
mod den Dag, der skal gry over Norden engang,
da du atter genfødes i Daad og i Sang!

H. V. Kaalund.

TILLÆG

SKOLEBØG

til

Albert Svendsen

DANSKE RETSKRIVNINGSPØVELSER,

hvorved disse bringes i Overensstemmelse med

de ved minist. Bekendtg. af 27. Febr. 1892 paabudte Regler,

samt

et Uddrag af disse Regler.

STATSBIBLIOTEKET

ÅAARHUS

HELSINGØR.

JENS MØLLERS FORLAG.

Centraltrykkeriet (L. H. Andersen).

1892.

Hvis mine „Danske Retskrivningsøvelser“ overhovedet have haft nogen som helst Berettigelse til at fremkomme, hvad i øvrigt den velvillige Modtagelse, de have faaet, synes at vidne om, saa maa denne Berettigelse væsentligst søges deri, at de ere et Forsøg paa en konsekvent Gennemførelse af Principper, som vel forlængst ere anerkendte af de fleste Dansk lærere, men dog ikke tidligere ere stringent gennemførte i nogen Samling af Retskrivningsøvelser. Det er i Overensstemmelse hermed Øvelsernes Indhold, man maa bruge som Grundlag for en Dom om min lille Bogs Berettigelse, men i Følge Sagens Natur bliver det fuldt saa meget deres ydre Form, Vægten maa lægges paa, naar man vil afgøre, om Bogen kan benyttes til Diktatundervisning, hvad der har været Hensigten med den. Det er imidlertid saa sin egen Sag med dette Hensyn til Formen i Tider, hvor alt, hvad der vedrører Retskrivningen, ér i en saa livlig Bevægelse, at det er højst vanskeligt at faa Øje paa noget, der kan kaldes faste eller blot fastslaaede Former. Naar Forholdene ere saaledes, at det t. Eks.

i 1890 er *tilladt* at skrive *Tudse, Kreds, Mytteri*,

i 1891 er *paabudt* - — *Tusse, Kres, Myteri*,

i 1892 er *paabudt* - — *Tudse, Kreds, Mytteri*,

eller i 1890: *sexten* (udtales som *sejsten*; vilde mest passende kunne skrives *segsten*). [Sv. Grundtvigs Haandordb.]

i 1891: *sejsten*,

i 1892: *seksten*,

— saa vil det forhaabentlig kunne tilgives, at Forfatterne af Retskrivningsbøger ikke kunne følge med Tiden.

Da der imidlertid nu endelig synes at skulle indtræde en vis — foreløbig — Ro i disse Forhold, har jeg ment af Hensyn til dem, der benytte og fremtidig ville benytte min Bog, at burde give en Liste over de Rettelser, der ville bringe den i Overensstemmelse med de Regler, som senest ere paabudte.

S. 39, L. 6	skal staa	Gidsel,
- 40, - 8	” ”	Lidse,
- 40, - 18	” ”	Tudser,
- 4, - 13	}	” ” Dannebrog,
- 19, - 14		
- 60, - 18		
- 65, - 11		
- 82, - 19		
- 39, - 24	}	” ” begge,
- 46, - 19		
- 81, - 14		
- 84, - 22		
- 54, - 15	” ”	Flagermus.

Samtidig bedes rettet S. 76, L. 23 „promonerer“ til „promenerer“.

Til yderligere Vejledning anføres af den minist. Bekendtg. af 27nde Februar 1892 følgende:

a) Den gamle Stavelsedeling beholdes. En Tvelyd med j deles aldrig.

Eksempler: ej-e, Høj-en. — — — — Øk-se, vok-se, o. s. v. Derimod . . . Eks-amen, eks-alteret o. s. v., da eks-her er et selvstændigt Ord, det latinske Forholdsord ex.

b) Til Betegnelse afaaben og lukket Ø-Lyd benyttes fremdeles som tidligere eet og samme Tegn.

c) Der **skal** skrives:

begge, nem (at nemme, fornemme o. s. v.); *Gidsel, Lidse, splidse, Tidse, Tudse, Kredse, Krydse, skaldet; Mytteri; Sold* (i St. f. Saald); *seksten*.

d) Der **kan** skrives*):

Bajads	eller Bajas,	Fyen	eller Fyn,
Ballie	- Balje,	Hessel	- Hæssel,
Bjerg	- Bjærg,	Højle	- Hejle,
Blusel	- Blussel,	Hjelm	- Hjælm,
blænde	- blende,	hvidte	- hvitte,
Brynje	- Brynje,	Jellinge	- Jællinge,
Dejg	- Dej,	Jern	- Jærn,
die	- di,	Kjøbenhavn	- København,
due	- du,	Kjøge	- Køge o. desl.
Elm	- Ælm,	Krebs	- Kræbs,
Esp	- Æsp,	Kyrads	- Kyras,
fejg	- fej,	Kærne	- Kerne,
Fjæld	- Fjæld,	Kærte	- Kerte,
fraadse	- fraase,	Lillie	- Lilje,

*) Den Form, som er stillet først, anbefales af Ministeriet.

Maatte	eller Matte,	Thor. Thyra eller Tor, Tyra
Midie	- Midje,	o. desl.,
Morads	- Moras,	tidt - tit,
Mønnie	- Mønje,	Tillie - Tilje,
Psalm	- Salme,	tredie - tredje,
Remse	- Ræmse,	Tru(d)sel - Trussel,
sejg	- sej,	Vidie - Vidje,
Skjelskør	- Skælskør,	vie - vi,
Smedie	- Smedje,	Villie - Vilje.

Den 7ende Maj 1892.

Albert Svendsen.

Uddrag af Pressens Udtalelser om Albert Svendsen: Danske Retskrivningsøvelser.

Undervisnings-Tidende i „Nationaltidende“ Nr. 5083:

Det er Forf.s som alle fornuftige Skolemænds Mening, at skal Diktatskrivningen indøves i Skolerne, saa maa det ske paa en rationel Maade og ikke saaledes, at Stoffet hentes fra forskellige Lærebøger og Læsebøger, hvis Ordning er grundet paa andre iPrincipper. Endvidere maa selvfølgelig her som i de øvrige Læsefag Forberedelsen i Hjemmet gaa forud, saaledes at der tilstræbes en Forebyggelse af Fejltagelserne frem for en Rettelse af disse. Endvidere bør Stoffet, som jo maa sigtes med stor Omhu, gøres saa tiltalende for Børnene, som det er muligt. „Det er dette dobbelte Hensyn, Hensynet til Formen og Hensynet til Indholdet, der helt igennem har været bestemmende for mig ved Valget af Indholdet“, siger Hr. Albert Svendsen. Han har stræbt at samle og gruppere de forskellige Fænomener, der skulle belyses og læres, og at give ethvert Eksempel et Indhold, som kunde gøre Arbejdet livligere og lettere. Eksemplerne bestaa omtrent alle (med Undtagelse af Repetitionsøvelserne) af Ordsprog og Vers. Skal et saadant Stof svare til Bestemmelsen og yde de fornødne Eksempler, saa maa det være samlet med stor Omhyggelighed, og det ses ogsaa ved et nøjere Gennemsyn af Bogen at være Tilfældet. Samlingen af slige Eksempler tager Tid, den laves ikke i Timer, men i Aarenes Løb . . . . . Det er lykkedes i Bogen at fremdrage Eksempler paa de vanskeligste Regler i den nye Retskrivning . . . . . Bogens originale Indhold og billige Pris vil vide at sikre den Opmærksomhed. Tiden vil vise, om det alvorlige Arbejde vil kronnes med det Held, det fortjener.

„Dagbladet“ Nr. 148:

. . . . . en Bog som Forfatterens maa modtages som et godt Hjælpemiddel mod den Planløshed i formel Henseende paa den ene Side og den Bortseen fra Indholdet paa den anden Side, der ofte præger Stilundervisningen. Bogen indeholder et rigt Udvalg af Retskrivningsstof, som er metodisk ordnet og samlet, og dog ikke metodisk kunstlet eller tvungent, men tværtimod er taget ligeud af den foreliggende Literatur. For at faa samlet et saadant Stof har der maattet søges godt omkring, og Bogen repræsenterer derfor et temmelig betydeligt og omhyggeligt Arbejde.

„Politiken“ Nr. 187:

Forfatteren mener med Rette, at metodisk ordnede Øvelser ere et hensigtsmæssigt Middel til at lære Børn (og Voksne med) den Kunst at bogstavere rigtigt. Med sikkert Greb og rigtig Takt har han derfor sammenstillet saadanne Vers og Prosastykker, der, foruden at have et passende Indhold, i Formen frembød de Bjendommeligheder, det paa ethvert Punkt var ham magtpaaliggende at indøve.

„Helsingørs Dagblad“ for 28. April 1890:

Hr. Svendsen sætter som Motto: „Pædagogens Hovedopgave er at forebygge, ikke at rette.“ Som Middel til at fremme denne Opgave har Hr. Svendsen med indgaaende Kendskab til synlige og usynlige Skær i Sproget stræbt at „samle og gruppere alle de Fænomener, der efter hans (mit) Skøn maa være Genstand for Diktatskrivningen“. . . . Forfatteren har særlig foretrukket Vers og Ordsprog, hvad der fra Indholdets Side maa paa-skønnes, da derved almindelig gives mere aandeligt Fyld; formelt set, give Rimene ogsaa ofte ypperlige Vink, hvor en Elev er i Tvivl om et Ords rigtige Stavning.

Bogen har navnlig eet Fortrin for mange af sine Navnefæller: Den er slet ikke kedelig.

„Helsingør Avis“ for 28. April 1890:

I Diskussionen om Retskrivningsspørgsmaalet var man naaet til den Overbevisning, at alt, hvad der hed Diktatskrivning, var noget meget forkasteligt Noget, fordi det var aandløst og formalistisk, men paa den anden Side saa det dog saa uhyggelig upædagogisk ud at slaa sig til Taals med at lade det blotte Tilfælde være ene-bestemmende for, om Børnene skulde lære at stave rigtigt eller galt. Que faire alors? Da kom denne lille Bogs Forfatter heldigvis til i det mest betrængte Øjeblik og gav alle de mange Raadvilde det forjættende Orakel-svar: I sige, at Diktaten er forkastelig, fordi den er aandløs, — Herregud! Saa sørg dog bare for at gøre den ikke-aandløs! Dette er nemlig den foreliggende Bogs store Fortrin fremfor de mange Retskrivningsmaterialer, der hidtil have set Dagens Lys, at Hensynet til Formen ikke et eneste Sted trykker Indholdet i de valgte Eksempler. Til Vejledning for Bogens Benyttelse findes en meget praktisk ordnet Indholdsfortegnelse, og under hvert af de valgte poetiske eller fortællende Stykker er Forfatterens Navn anført, hvad mangen Dansklærer antagelig vil sætte Pris paa. I typografisk Henseende udmærker Bogen sig ved et stort, klart og smukt Tryk, hvad der, som bekendt nok, baade i optisk og æstetisk Henseende har sin ikke ringe Betydning for Børneundervisningen.